

KOROŠKA KRONIKA

Izdaja Britanska obveščevalna služba. — Cena mesečno za tuzemstvo 2 S, v inozemstvo 5 S. — Posamezna številka 55 grošev.

Leto VI.

CELOVEC, 28. aprila 1950

Številka 17

Vprašanje Svobodnega ozemlja Trsta

V soboto je italijanski zunanji minister grof Sforza govoril v parlamentu v dvodnevni debati tudi o tržaškem vrašanju. Izjavil je, da želi Italija sporazum z Jugoslavijo glede Trsta. Istočasno pa je obtožil oblasti jugoslovanske cone B, da so dovolile teror in pritisk ob priliki krajevnih volitev. Grof Sforza je rekel: „Jugoslavlani so naši sosedje in oni ne bodo imeeli pravega miru in blagostanja, dokler ne najdemo nekega dne prave poti do sporazuma, ki bo pokopalo stare razprtije in ustvarilo novo miroljubno sožitje ter povečalo ugled obeh, to je Jugoslavije in Italije.“ Dalje je dejal Sforza, da je z veseljem opazil, da povdarja sovjetska nota nedeljivost Tržaškega ozemlja. Italija še ni prejela sovjetske note v uradni obliki. Ko jo dobi, jo bo študirala v podrobnostih. Sforza je nadaljeval: „Nedeljivost Tržaškega ozemlja je tudi cilj naše politike. Položaj je težek, toda prepričan sem, da zavezniki ne bodo prelomili svoje obljube, s katero so obljubili Italiji povrnitev Trsta.“

Dalje je rekel italijanski zunanji minister, da Italija ni pripravljena utrpeti največjo krivico, ki bi se ji zgodila z izgubo ozemlja „tudi če bi se to zgodilo na podlagi pogodbe, ki so jo številne dežele za železno zaveso že itak prelomile.“ — Politični opazovalci v Rimu si razlagajo, da je Italija pripravljena preklicati mirovne pogodbe, če si ne more drugače zagotoviti po njenem mnenju „ugodne rešitve“ tržaškega vprašanja.

Iz Moskve je prišla 20. aprila vest, da je Sovjetska zveza zahtevala z devet strani dolgo noto, ki jo je izročil ameriškemu, britanskemu in francoskemu poslaniku glavni namestnik sovjetskega zunanjega ministra Gromiko, naj umaknejo iz Trsta ameriške in britanske čete. Varnostni svet pri Združenih narodih pa naj čimprej določi guvernerja za Svobodno tržaško ozemlje. V noti napada nadalje Sovjetska zveza na dolgo in široko zapadne sile, ker ne izpolnjujejo mirovne pogodbe z Italijo, ker so napravile iz Trsta vojaško pomorsko oporišče. Z vsem tem je treba končati, ker mora pri sedanjih razmerah Sovjetska vlada smatrati položaj v Trstu kot nevzdržen.

Za izvolitev guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja je odgovoren Varnostni svet Združenih narodov, ki pa se od 1. 1946. sem ni mogel zediniti glede predlaganih kandidatov za guvernersko mesto. Zato zapadne sile niso nič bolj krive kakor pa Sovjetska zveza, da Trst še nima guvernerja; sovjetsko obdolževanje in napadanje zapadnih sil kaže samo postopanje Sovjetov v še bolj čudni luči.

Ker ni prišlo do imenovanja guvernerja, ni prišlo do civilne uprave Svobodnega tržaškega ozemlja in ker je vojaška oblast nadaljevala z upravljanjem tega ozemlja, se tudi zasedbene čete niso umaknile do konca januarja 1948, kakor se je zdaj spomnila sovjetska vlada, da bi se bilo moralo zgoditi po predpisih mirovne pogodbe.

V noti navaja sovjetska vlada, da je gospodarski položaj Trsta postal obupen, ker dela pristanišče samo s 60% svoje zmogljivosti in je zaradi tega tudi nezaposlenost ogromna. Več kakor polovica proračuna Tržaškega ozemlja porabijo za vzdrževanje policije, ki kruto preganja vse one, ki zagovarjajo demokratski način življenja. Ameriške in britanske čete prirejajo neovirano vojne manevre na Tržaškem ozemlju in vojne ladje neprestano obiskujejo Trst in so si napravile pristanišče za svojo vojno oporišče.

Na Tržaškem ozemlju zidajo — trdi sovjetska nota — vojaška letališča, strateško važne ceste, vojaške barake. Skratka: Tržaško ozemlje je postalo oskočna deska, ki jo imajo v oblasti ameriške in britanske oborožane sile, kar ogroža mir in varnost Evrope. Enako pa je tudi francoska vlada pomagala, da sta si ameriška in britanska vlada ustvarili v Trstu položaj, ki jima daje možnost, da imata tam svoje zasedbene čete za nedogledno dobo in s tem držita v rokah neizpodbitno oblast nad Tržaškim ozemljem v skladu s svojimi osvajaalnimi načrti.

Sovjetska vlada se postavlja odločno na stališče, da mora Tržaško ozemlje ostati neodvisna enota, da se ne sme priključiti niti Italiji niti Jugoslaviji, ker „je namen ustvaritve Svobodnega ozemlja bil, da zagotovi demokratske pravice prebivalcem ozemlja in da brani narodnostne koristi vseh, brez ozira

na narodnostni izvor ali na jezik in veroizpoved in da ustvari tako dobre odnošaje med sosednjimi državami ter vsemi ostalimi.“

Temu sovjetskemu stališču se je na zapadu pridružila le italijanska izrazito levičarska stranka Petra Nenni-ja, ki je v italijanskem parlamentu 21. aprila zahteval enako umik zasedbenih čet iz Trsta in sicer tako ameriško-britanskih iz cone A, kakor tudi jugoslovanskih iz cone B. Oprezno je vprašal v parlamentu, kakšno važnost polaga italijanska vlada zdaj na izjavo treh zapadnih sil v marcu leta 1948, po kateri izjavi naj bi se celotno ozemlje povrnilo Italiji. Po njegovem mnenju je edina rešitev tržaškega vprašanja v ustvaritvi neodvisne suverene Tržaške države, kot jo predvideva mirovna pogodba z Italijo.

Iz Washingtona, Londona in Pariza prihajajo komentarji sovjetski noti, ki skoraj vsi povdarjajo, da je prera-

čunana na to, da onemogoči ali vsaj otežkoči neposredna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo, o čemer se je mnogo govorilo zadnje čase. Ameriški komentarji pravijo, da ima nota predvsem

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po petih letih izhajanja lista se je uredništvo odločilo, da preneha z izdajanjem „Koroške Kronike“. Tekom vseh teh pet let je bil namen „Koroške Kronike“, podajati čitateljem uravnovešeno in nepristransko sliko svetovnih dogodkov in krajevnih vesti. Čeprav bo sedaj „Koroška Kronika“ prenehala izhajati, vendar upamo, da bodo drugi nadaljevali s sličnim načinom pisanja in poročanja. V tem upanju se poslavljamo od svojih čitateljev v Avstriji in povsod po svetu, ter se jim zahvaljujemo za izkazano zupanje in sodelovanje pri našem delu.

UREDNIŠTVO

Trygve Lie v Evropi

Glavni tajnik Organizacije združenih narodov, Trygve Lie, je odpotoval v soboto s parnikom „Queen Mary“ v Evropo. Med svojim obiskom v Evropi bo mogoče obiskal tudi Moskvo. Pred svojim odhodom je izjavil, da je treba sedaj storiti vse, da se konča hladno vojno. Treba je uporabiti vsa sredstva Organizacije združenih narodov, ki bi lahko privedla do sporazuma.

Trygve Liejev obisk v Evropi služi pripravam za ukrepe, na podlagi katerih bi se dalo izboljšati odnošaje med Zahodom in Zapadom.

Zaostritev med USA in USSR

„New Cronicle“ opisuje položaj, ki je nastal po izginotju ameriškega letala „Privateer“ in pravi:

Na brezobzirni protest Sovjetske zveze zaradi domnevne kršitve njenega ozemlja, ki naj bi jo zakrivilo neko ameriško letalo, je sedaj Washington odgovoril z odločno spomenico, v kateri zahteva zadoščenje za letalo, ki so ga uničili Sovjeti. Sovjetska nota je bila prena-

Truman in Acheson upata v mir

Ameriški zunanji minister Acheson je izjavil na tiskovni konferenci, ki jo je imel preetkli teden, da se po njegovem mnenju svetovni položaj ne razvija v smeri oboroženega spopada. Vendar pa je položaj resen in z ozirom na zadnji sovjetski ukrep in njihovo izjavo, ne vzbuja posebnih upov. Sovjetske izjave so pomenile, da takoimenovana sovjetska mirovna ofenziva ni resno mišljena, ampak namerava povzročiti le nemir.

Tudi predsednik Truman je v svojem govoru na nekem inšpekcijskem potovanju izjavil, da je prepričan o tem, da se bo svetovni položaj izboljšal. Združene države morajo biti vojaško močne in morajo igrati v mednarodnih zadevah vodilno vlogo, ker je to edino sredstvo, ki bo preprečilo ponovitev nekdanjih napak in s tem novo vojno.

Obrambni minister Svoboda odstavljen

V Pragi so objavili spremembo v češkoslovaški vladi. Bistvena sprememba je v odstavitvi dosedanjšega češkoslovaškega obrambnega ministra generala Svobode. Kakor znano je Svoboda igral pri komunističnem državnem udaru na Češkem odločilno vlogo, ker je preprečil vsak odpor. General Svoboda bo odslej naprej namestnik ministrskega predsednika in vodja državnega urada za telesno kulturo in šport.

Novi obrambni minister je postal dosedanji pravosodni minister dr. Aleks Čepička, ki se je odlikoval s posebno zvestobo komunistični liniji. Dosedanji namestnik ministrskega predsednika Fierlinger bo prevzel mesto državnega urada za cerkvena vprašanja.

ljena. Bila je napisana v izzivalnem tonu, ter je nudila komunistom po vsem svetu priliko za protiameriško propagando. Po ugotovitvah ameriške preiskave Washington čuti, da je vsa pravica na njegovi strani in je njegov odgovor zato brezpogojno neupogljiv. Moskva sedaj ne more dvomiti, da nameravajo Američani zavzeti odločno stališče proti temu napadalnemu dejanju.

„News Chronicle“ nato navaja berlinski zračni most za primer, kolik uspeh je imelo v preteklosti tako odločno stališče in nadaljuje: „Po vsej verjetnosti se bo taka odločnost obnesla tudi danes. Naj pripomnimo, da imata obe strani dolžnost, da slične spore odstopita mednarodnemu sodišču, ki je za take stvari pristojno.“

Nov sestanek glede Avstrije

V sredo popoldne so se sestali v Londonu posebni opolnomočenci za avstrijsko državno pogodbo, da nadalje razpravljajo o petih še nerešenih vprašanjih. Pri sedanjem zasedanju se bo izkazalo, če je prinesel sovjetski zastopnik, poslanik Zarubin, iz Moskve konkretne predloge ali nove ideje za rešitev težkoč, ki ovirajo sklenitev avstrijske državne pogodbe.

V Londonu so predvsem radovedni, če se bodo Sovjeti še dalje izgovarjali na dunajske razgovore in na ta način namenoma zavirali pogajanja. V Londonu do sedaj niso videli znakov, da bi So-

vjeti izkoristili zadnjih osem tednov za pogajanja z avstrijsko vlado, ki bi prinesla rešitev.

Če bodo razgovori pri sedANJI seji ponovno brez uspeha, bo nastalo vprašanje, kaj morejo storiti zapadni zastopniki, da vkljub sovjetski zavlačevalni taktiki nadaljujejo pogajanja in pridejo do sklenitve državne pogodbe. Brez dvoma bodo znani konkretni nameni zapadnih držav glede tega vprašanja šele po zaključku londonskih razgovorov treh zunanjih ministrov, ki se bodo vršili sredi maja.

Pomen MTO za svobodni svet

Zunanji minister Združenih držav Acheson je pred zunanjepolitičnim odborom predstavniške zbornice zagovarjal udeležbo Združenih držav pri Mednarodni trgovinski organizaciji in označil to organizacijo kot stvarno sredstvo za svobodne narode, da živijo v miru po svojem načinu življenja brez strahu, da bi jim kdo ta način življenja in mir uničil.

Acheson je poudaril, da Mednarodna trgovinska organizacija ne more uspešno delovati brez polne podpore Združenih držav.

Acheson je nadalje izjavil, da je listina Mednarodne trgovinske organizacije, katero so podpisali predstavniki 54 dr-

žav na sestanku v Havani leta 1948, brez primere na področju sporazumov o trgovinskih odnošajih.

Mi smo vodilni predstavniki mnogostranskih pogodb, svobodnega tekmovanja in zasebne podjetnosti v današnjem svetu, je izjavil Acheson.

Prepričani smo, da bo zasebna podjetnost več koristila svetu, kot kateri koli drugi gospodarski sistem. Zaradi tega je naša dosledna politika, da z vsemi silami podpremo vsako mednarodno prizadevanje, ki ustvarja pogoje, pri katerih zasebni trgovci lahko kupuje in prodaja, kjer hoče in kjer misli, da mu je najbolj koristno.

To je v bistvu filozofija Mednarodne trgovinske organizacije.

Politični pregled

Ameriški list „Denver Post“ se v članku z naslovom „Zakaj so tesneje zaprli železni zastor“ vprašuje, zakaj so kominformistične države to storile. Med drugim piše:

„Komunisti so tesneje zaprli železno zaveso in čudimo se, kaj naj to pomeni. V zadnjem času so izgnali iz Češko-slovaške dva ameriška časnikarja, Poljaki pa so odslovili nekega britanskega dopisnika. Ali je zanje mnogo bolj važno prikrijevati to, kar se sedaj dogaja kot ono, kar se je že zgodilo?“

Pred pratim so spet postali glasnejši namigi, da Sovjeti pripravljajo proti Titu spomladansko vojaško ofenzivo. Morda je to vzrok, da so tesneje zaprli svoj zastor.

Morda pa so se razmere pri njih toliko poslabšale, da bi komunisti prišli v zadrego, če bi se resnica zvedela po svetu. Ni malo dokazov, ki govore za to, da utegne biti tako. Možje in žene neprenehoma bežijo iz držav za železno zaveso in njihovo število je vedno večje. Ti ljudje dnevno prinašajo dokaze o tamkajšnjih razmerah.

Pri vsakem takem dogodku, pa naj je bil vzrok za tesnejšo omejitve svobode poročil kakršen koli, je bila jasna ena stvar: Komunizem se boji dejstev in danes se jih boji še bolj kot kdaj koli poprej. Dejstva, ki le prodrejo v svobodni svet, se nato obrnejo v svet suženjstva in za ta poročila je komunistični oklep najbolj ranljiv. Rdeči ne upajo dovoliti, da bi njihovi ljudje zvedeli za resnico. Zato jo morajo razbijati po vseh svojih močeh in preprečevati njeno razodetje pri korenini.

Tu imamo nov primer nasprotja med

Važno opozorilo

Da si prihranimo upravne stroške in delo z vrnitvijo denarja vsem onim, ki so plačali naš časopis za naprej, se je uprava dogovorila z izdajateljico „Našega Tednika“, (ki se bo od 1. maja dalje imenoval „Naš tednik — Kronika“), da bo uprava novega lista prevzela nalogo pošiljati svoj list bivšim naročnikom „Koroške Kronike“, ki so plačali naročnino preko 1. maja 1950. List „Naš Tednik — Kronika“ bo izhajal na 8 straneh in bo stal mesečno 2 šil; četrtletno pri plačilu v naprej šil. 5.50; polletno šil. 10.50 in celoletno šil. 20. Posamezna številka bo stala 55 grošev.

Pri onih, ki so plačali naročnino za „Naš tednik“ in „Koroško Kroniko“ v naprej, se bo skupni znesek vračunal kot naročnina za odgovarjajočo dobo naročnine novega lista.

Seveda pa vsaki naročnik „Koroške Kronike“ more zahtevati predplačano naročnino od uprave „Koroške Kronike“ nazaj. Vse one, ki še niso poravnali svojih računov za naročnino „Koroške Kronike“ do 1. maja 1950, prosimo, da čimprej vplačajo denar na poštni račun „Koroška Kronika 8581.“

UPRAVA

INOZEMSKIM NAROČNIKOM

Vse dosedanje naročnike „Koroške Kronike“ v inozemstvu opozarjamo, da bo uprava lista „Naš tednik — Kronika“ pošiljala list le onim naročnikom, ki bodo list plačali v naprej. Naročnina je mesečno pet šilingov ali odgovarjajoča protivrednost v tuji valuti (za pet mesecev je naročnina 1 dolar).

Zagotovite si redno prejetje lista in pošljite čimprej naročnino vsaj za nekaj mesecev na naslov: Uprava „Našega tednika — Kronike“, Klagenfurt — Celovec, Viktringer Ring 26.

GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. RUPERTU

30. aprila zaključijo gospodjinska šola v št. Rupertu pri Velikovcu svoj zimski tečaj z obširno razstavo, ki naj prikaže delo tega tečaja. Razstava je odprta ves dan. Ob 15. uri je kulturna prireditev v Narodni šoli. Vsi prisrčno vabljeni!

dvema svetovoma. Pri nas posvečamo največjo pozornost napakam in zameramjanju dolžnosti po državnih funkcionarjih. O vsem tudi obveščamo javnost. Onkraj železnega zastora pa so dovoljene samo besede pohvale in lizanja političnim voditeljem. Samo taki ljudje, ki imajo kaj masla na glavi in ga žele prikriti, potrebujejo železno zaveso.“

KOMUNIZEM NASPROTUJE LIBERALIZMU

Minister pravosodja Združenih držav, J. Howard McGrath, je izjavil, da bi komunizem postal smrtna nevarnost za svobodno družbo, če bi njegova maska liberalizma, ki je njemu nasproten, uspela prevarati ljudi.

Liberalizem, če govorimo o njem zgodovinsko, je pomenil svobodo posameznika od državnih omejitev, napredovanje človeške osebnosti s pomočjo neodvisnega mišljenja in modrovanja.

Komunizem je pa ravno nekaj nasprotnega, neusmiljeno zaslužjenje posameznika s strani države, v kateri resnica pomeni voljo tistega, ki vlada, a svoboda slepo pokorščino diktatorskim ukazom.

Zato treba komuniste razkrinkati kot krive preroke, kot krive odrešenike in kot smrtni strup.

DROBNE NOVICE

Iz Aten poroča Reuter, da bo jugoslovanski odpravnik poslov, Šerif Šehović, spet posetil grškega ministrskega predsednika generala Plastirasa, kakor hitro dobi nova navodila iz Beograda. O svojem zadnjem razgovoru z jugoslovanskim zastopnikom je general Plastiras izjavil, da je bil razgovor „navdse prisrčen“. V Atenah napovedujejo, da bosta poslaništvi v Beogradu in Atenah kmalu dobili nova poslanika; tako bi bili spet zasedeni poslaniški mesti, ki sta bili prazni tri leta.

Državno sodišče v Pragi je izreklo v soboto sodbo nad šestimi češkimi državljani. Glavna obtoženca, Jaromir Nehansky in Velesav Wal sta bila obsojena na smrtno kazen. Ostali štirje obtoženci pa na dosmrtno prisilno delo, oziroma na prisilno delo za dobo od 18 do 25 let.

Vsi obsojenci so bili obtoženi vohunstva v službi Združenih držav. Razprava je trajala štiri dni.

Na tiskovni konferenci v Berlinu je angleški poveljnik general Bourne opozoril, da bodo skušali komunisti povzročiti prvega maja ali za binkošti resne nemire v Berlinu. Izjavil je, da so komunisti že pripravili načrt, kako bodo izkoristili gospodarske težkoče zahodnega Berlina, da se tako vrinejo v politično življenje zahodnega področja Berlina. Poudaril je tudi, da bodo komunisti priredili množične demonstracije s končnim namenom, da bi izrinili zahodne zavezničke iz Berlina.

NA ČEŠKEM KAZNUJEJO OTROKE STARŠEV, KI SO PROTI KOMUNIZMU

Otroke staršev, ki so bili obsojeni na kratke kazni odvzema prostosti za majhne „protidržavne“ prekrške, pošiljajo v posebne šole, ustanovljene za otroke teh „hudodelcev“. Tem staršem niso dovolili, da bi pošiljali svoje otroke v šole, ki so jih sami izbrali.

Tržaško vprašanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

propagandno vrednost in da so Amerikanci mnenja, da mora pri reševanju tega vprašanja predvsem vpoštovati koristi Jugoslavije in Italije.

Dopisni urad „Reuter“ poroča iz Washingtona, da bodo zapadne tri vlade zavrnile sovjetske obtožbe, da so napravile iz Trsta vojaško in pomorsko oporišče in da bodo tudi odklonile sovjetsko zahtevo, da umaknejo z omenjenega ozemlja zasedbene čete. Dalje pravi Reuter, da je splošno mnenje v Washingtonu, da bi Združene države in Velika Britanija — četudi še vedno vztrajata pri svoji izjavi iz l. 1948, da naj bi se Svobodno tržaško ozemlje vrnilo Italiji, — vendar dali svoj odobritveni blagoslov odločitvi, da se del ozemlja priključi Jugoslaviji, če bi do take odločitve prišlo na podlagi svobodnih pogajanj med Jugoslavijo in Italijo.

Zastopnik francoskega zunanjega ministra je izjavil, da v Parizu še vedno proučujejo sovjetsko noto in je pripomnil, da morajo zapadne sile brezkompromisno zavrniti sovjetsko zahtevo po umaknitvi zasedbenih čet. Popolnoma je namreč v skladu z mirovno pogodbo, da so zavezniške čete na ozemlju, dokler se varnostni svet ne odloči za imenovanje guvernerja.

Londonsko zunanje ministrstvo je podalo izjavo, da obstoji „pomorsko britansko oporišče v Trstu“ iz dveh mornarstvenih častnikov in sedem mornarjev. „Times“ se norčuje, da bo težko „raz-

biti nezakonito anglo-ameriško pomorsko oporišče“, ker jo bo težko najti, ko obstoji vsega skupaj iz devetih mož. Ista lista povdarja, da Moskva vedno rada nastopa v vlogi branilca izvrševanja pogodb in ima verjetno tudi najnovejša nota isti namen.

„Morda hoče tudi onemogočiti vsako pogajanje, ki bi se mogoče vršilo v bodoče med Italijo in Jugoslavijo, čeprav ni jasno, zakaj bi naj imela pri tem uspeh,“ zaključuje „Times“.

Iz Beograda poroča Reuter, da je jugoslovanska uradna poročevalna služba „Tanjug“ objavila prvi komentar k sovjetski noti, v katerem pravi, da v njej ni omenjena možnost rešitve vprašanja na podlagi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo. Tak sporazum bi bil v skladu z načeli Listine združenih narodov ter bi bil tudi v duhu mirovne pogodbe z Italijo.

Dalje se Tanjug pritožuje, da nota le površno omenja dejstvo, da je ustvaritev Svobodnega tržaškega ozemlja kompromis med velikimi silami in da je s tem bila storjena Jugoslaviji krivica, ker so oddvojili od nje del njenega narodnega ozemlja. „Sovjetska zahteva po imenovanju guvernerja pomeni, da hoče sovjetska vlada obdržati sedanje stanje, kar bo povzročilo Jugoslaviji še večjo krivico in popolnoma podredilo tržaško ozemlje velikim silam, ki ga bodo uporabljale za svoje mešetarije“, pravi končno Tanjug.

Pobuda svobodnih držav - defenziva policijskih

Na vseučilišču Michigana je govoril Francis H. Russel, ravnatelj urada zunanjega ministrstva za javne zadeve in v svojem govoru izjavil, da kažejo vsi znaki, da v hladni vojni narašča pobuda svobodnih narodov, policijske države pa prehajajo v defenzivo.

Russel je podal zgodovino hladne vojne in izjavil, da so komunistični diktatorji organizirali kominform z namenom, da sabotirajo Evropski obnovitveni načrt, da pa so njihovi tozadevni načrti propadli. Evropska proizvodnja je po dveh letih izvajanja tega načrta za 15% višja kot pred vojno.

Nadalje je izjavil, da so bili leta 1946 komunisti v raznih vladah zahodne Evrope, danes pa niso v nobeni več. Ta politični, moralni, duhovni in gospodarski prepoved kaže novo smer k svobodi.

Russel je označil komunistični poraz pri italijanskih volitvah leta 1948 za prvega izmed važnih komunističnih porazov. Nadalje je navedel, da je število včlanjenih komunistov padlo na Norveškem za 60%, na Danskem za 60%, v Franciji za 50%, v Nizozemski, švedski,

Zahodni Nemčiji in Združenem kraljestvu za 33%. Opozoril je, da so morali Sovjeti spustiti železno zaveso, če so hoteli ohraniti absolutno gospostvo nad podjarmljenimi narodi. OZN je označil za najboljše sredstvo za ohranitev miru.

Končno je poudaril, da je politična filozofija demokracije življenje in rast, komunizma pa moralna in intelektualna smrt.

Kamere, filmi in plošče v bogati izbiri in najboljši kakovosti

Fotokhaus Schmous

Celovec-Klagenfurt
Heiligengeistplatz 1

*Vaše posnetke izdelujemo
in dnevno po pošti razpošiljamo*

Dodelitev živil za 66. dodelitveno dobo

Vsi potrošniki (tudi na dodatne živilske nakaznice) dobijo na živilske nakaznice za 66. dodelitveno dobo na posamezne odrezke one količine in one vrste živil, ki so na teh odrezkih označene.

Razen tega dobijo potrošniki še:
Sladkorja: po 600 gramov za vse skupine starosti na odrezke 13 in 14 živilskih nakaznic, ki imata natisnjeno oz-

nako „Zucker“ (sladkor).

Mesa: po 50 gramov na odrezke živilskih nakaznic z oznako „Fleisch“ (meso) 1/E, 2/E, 3/E, 4/E, 1/Jgd, 2/Jgd, 3/Jgd in 4/Jgd. — Po 100 gramov na odrezke živilskih nakaznic z oznako „Fleisch“ (meso) 1/Klst in 2/Klst.

Maščob: Po 100 gramov na odrezke živilskih nakaznic z oznako „Fett“ (maščoba) 9/E, 10/E, 11/E, 12/E, 9/Jgd, 10/Jgd, 11/Jgd, 12/Jgd, 9/K, 10/K, 11/K, 12/K. — Po 150 gramov maščob na odrezka I in II dodatne nakaznice za zaposleno mladino.

Riža: po 850 gramov na odrezke 15/K, 15/Klk in 15/Klst. — Cena za potrošnike je šil. 4.80 za 1 kilogram riža.

Naročilne listke za mleko naj potrošniki oddajo v začetku 66. dodelitvene dobe v poljubni prodajalni mleka.

Obroki polnomastnega (svežega) mleka so: za otroke do treh let dnevno po 1 liter, za otroke od treh do 12 let dnevno po ½ litra, za mladino od 12 do 18 let dnevno po ¼ litra, za noseče in doječe matere dnevno po ½ litra.

Ker so dobili prodajalci živil večjo količino sladkorja v kockah, smejo prodajalci zahtevati, da vzamejo potrošniki vsaj 50% sladkorja v kockah.

Svojim cenjenim odjemalcem sporočam, da sem zopet prevzel in otvoril svojo

specialno trgovino za tkanine in posteljino v Celovcu - Klagenfurt, Alter Platz 29,

v kateri je bila od leta 1945 (vsled vojnih razmer) trgovina Brunner. Svoje cenjene odjemalce prosim, naj upoštevajo moje izredno ugodne cene in dodatni 10% rabat v času **od 28. aprila do 13. maja 1950.**

Slej ko prej se bom potrudil svetovati kot strokovnjak svojim odjemalcem, ki bodo z vso pazljivostjo postreženi.

Celovec — Klagenfurt, 27. aprila 1950.

R. MATSCHNIG

Ali bo iz Argentine izšel „četrty Reich?“

Ob Rio de la Plata snujejo novo sovjetsko-nemško zvezo

(T. H. Tetens)

Iz varnega zavetja v Argentini deluje skupina odličnih nemških razumnikov in politikov, ki vsi pod vplivom zamisli profesorja Karla Haushoferja, delujejo vztrajno na določanju smernic nemške politike, ki bi lahko ogrozila varnost zahodnega sveta še bolj kot Hitlerjeve sanje o svetovnem gospostvu.

Čeprav ti ljudje še nimajo uradnega položaja in oblasti, so že zdaj bolj vplivni voditelji nove Nemčije kot sta predsednika Heuss in Pieck. Ti možje namepravajo položiti temelje nemškega političnega mišljenja od jutri; njihov vpliv na sonarodnjake je pa že zdaj postal tako važen, da je to za zahodnjake le težko razumljivo.

Delovanje tega glavnega stana tajne politike postaja za ves svobodni svet tako nevarno zato, ker so sklenili, da se mora v primeru tretje svetovne vojne nemški narod pridružiti Sovjetski zvezi.

ZIVLJENJSKI PROSTOR SPET V MODI

Glasilu te skupine je mesečna revija „Der Weg“ (Pot). Ta revija je „sv. pismo“ „stvarne politike“, evangelij nemških nacionalistov po vsem svetu. Revija je tudi neposreden potomec slovitega Haushoferjevega „Časopisa za geopolitiko“, ki je bil izvor nacističnih sanj o gospostvu sveta.

„Der Weg“ objavlja z isto odkritosrčnostjo članke in pa druge priročnike nemške strategije, podrobnosti nemškega načrta za borbo na strani Sovjetske zveze in razloge, ki so dovedli do te odločitve.

Revijo „Der Weg“ tiskajo v Buenos Airesu; izhaja v elegantni obliki na 80 straneh, polnih člankov in publicističnih opozoril. Urednika sta Eberhardt Fritsch in Gustav Friedl, sodelujejo pa izbrani pisatelji in misleci, vsi zagrizeni nacionalisti, od katerih bivajo nekateri v tujini, drugi pa v Nemčiji in Avstriji. Revija je začela izhajati v juliju 1947, in je dobila takoj pristaše med Nemci, zagrenjenimi zaradi poraza in katerim obeta boljše, če že ne naravnost sijajno bodočnost. Čeprav so zasedbene oblasti prepovedale njeno razširjanje v ameriških conah Nemčije in Avstrije, prihaja tajno v domovino v tisoč in tisoč izvodih.

Glavni članki revije — večinoma sestavki istega pisca in ki se skrivajo pod oznako „Opazovalec“ — prinašajo in izražajo z bujno doslednostjo politična načela, katera zagovarja revija. Med preroki kliče v Buenos Airesu, ki delajo odkrito, najdemo številne junake nemškega nacionalizma in napadalne ekspanzije. Med temi so: znani Colin Ross, svojevčasni voditelj nacistične propagande in Združenih državah, dr. Anton Zischko, dr. Ferdinand Friedl, Hans Grimm in še drugi.

Našteti razumniki pa nikakor niso osamljeni. Obsežna in vplivna kolonija južnoameriških Nemcev financira in podpira v svojih hišah in v krožkih Buenos Airesa delovanje teh vodilnih duhov. Med njimi najdemo velike finančnike in tovarnarje nemškega porekla, ki držijo v svojih rokah vajeti argentinskega gospodarskega življenja; gospodarske teoretike, kot je Ludwig Freude, osebni svetovalec Perona; bivše visoke častnike nemške „Wehrmacht“, ki zavzemajo zdaj važna mesta v argentinski vojski; učenjake kot je Wilhelm Westphal, odlični strokovnjak na polju atomske energije; in končno biveše nemške letalce, katerim je uspelo pobegniti pred zavezniki, kot je na primer general Adolph Galland, ki je sestrelil 102 letali.

Pred dobrohotnimi očmi predsednika Perona je postalo uredništvo revije „Der Weg“ kovačnica četrtega Reicha. Tu se porajajo gospodarske, politične in vojaške zamisli, o katerih nato razpravljajo in katere s priznanim tevtonsko natančnostjo vpisujejo in spravljajo v arhive. Ko je revija leta 1947 prvič iz-

šla, je objavila svoj program zbiranja podatkov o moči in šibkosti zahodnih zaveznikov na eni strani in vzhodnega bloka na drugi strani.

Revija je stala na stališču, da si mora Nemčija glede končne odločitve obdržati proste roke proti obema strankama in odklanjati vsako zvezo vse do trenutka, ko bo postala jasna povojna razvrstitev sil na svetu. Po svojih odposlancih so ti pisci opozarjali politične voditelje v Nemčiji, da je njihova dolžnost, da se ravna po teh smernicah.

Do nenadnega obrata je prišlo poleti 1948. Na podlagi skrbno izbranih „dokazov“ so postavili tezo, da bo v spopadu med Zahodom in Vzhodom nedvomno zmagala Sovjetska zveza. Ti begunci so prepričani, da se bodo lahko takoj, ko bo končana vojaška zasedba Nemčije, vrnili v domovino in prenesli tja svojo organizacijo. Prepričani so, da bodo lahko prevzeli oblast in uradno izvedli svoje načrte v soglasju z vsem nemškim narodom.

SOVJETI NISO IZGUBLJALI ČASA

Pa tudi ne glede na delovanje, ki je razvidno iz revije „Der Weg“, je Argentina prvo mesto zarotnikov; od Rio de la Plata v severni Argentini do Patagonije v južni Argentini, sanjajo še večji prenapetosti o povrnitvi nacizma, ki bo pa to pot zmagal. To zarotniško delovanje podpira vztrajno Moskva, ki skuša pritegniti Nemčijo na svojo stran.

Sovjetska zveza se je proti določilom potsdamskega sporazuma že gospodar-

sko okoristila z nemško zasedbo. Polastila se je v obliki reparacij, nakupov ali prenosa tovariških naprav vse nemške industrijske proizvodnje, katero so lahko zasegli njeni diplomatje in vojaki. Sovjetska zveza je menda tudi uverjena, da si je zagotovila vojaško zvezo z Nemčijo.

Če bi bilo to res, bi prišel v bodočnosti Sovjetom v prid vsak dolar, vsak ameriški stroj, vsaka z ameriško pomočjo obnovljena ali pred porušitvijo rešena tovarna, ker bi se vsi ti dolarji, vsi ti stroji, vse te tovarne v primeru tretje svetovne vojne obrnile proti Zapadu. Dejstvo pa je, da do danes ni nobena skupina višjih častnikov, nobena edinica nemških čet „prešla“ od strani zahodnih sil na nasprotno stran, z izjemo celega nemškega glavnega stana s feldmaršalom Friderikom von Paulosom, premaganim „herojem“ Stalingrada.

Nekateri odlični ameriški državniki so jasno spoznali, da lahko Nemčija izrablja eventualno zvezo s Sovjetsko zvezo kot močno diplomatsko orožje. Zgodovina nudi številne primere takega izsiljevanja. Posluževal se ga je tudi Hitler pred in po podpisu pogodbe Moskva — Berlin meseca avgusta 1939. V času, ko so Rusi pri Stalingradu zaustavili nacistično prodiranje, so funkcionarji Wilhelmstrasse in Goebelsovega propagandnega ministrstva znova začeli pred tujezemskimi dopisniki šariti s sovjetskim strašilom in z možnostjo nemško-sovjetske zveze.

Sprejem fantov v Marijanišče

Fantje, ki nameravajo vstopiti letos v jeseni v gimnazijo in želijo biti sprejeti v Marijanišče, naj se čimprej zglasijo pri svojih gg. župnikih. Prošnje za sprejem v Marijanišče morajo biti vložene najkasneje do 10. junija na ravnateljstvo dijaškega semenišča v Tanzenbergu pri Gospe Sveti (Maria Saal).

V zavod morejo biti sprejeti le fantje, ki napravijo popreje sprejemni izpit za vstop v 1. gimnazijski razred. Fante, ki so obiskovali le ljudsko šolo, bo treba za sprejemni izpit posebej pripraviti. Naj bi dušni pastirji radevolje pri tem pomagali, gotovo bodo radi pomagali tudi učitelji. Ako bi hoteli v gimnazijo fantje, ki so do sedaj obiskovali glavno šolo, morejo biti sprejeti ne samo v prvi, ampak tudi v višji razred latinske gimnazije, ako so dobili v glavni šoli izredno dobro spričevalo.

Pri izpitu za 1. gimnazijski razred zahtevajo:

1. Nemščina. Prosti spis ali pripovedovanje, branje in ponavljanje prebrane berila, desetere vrste besed, prosti stavki, predmet stavka, povedek stavka, izpolnitev stavka, sklanjanje in spreganje, stopnjevanje.

2. Računanje. Glavni štirje načini računanja, enostavno računanje, decimalne številke, ustno računanje: pisanje in branje večjih števil, računanje z utežnimi, merskimi in časovnimi enotami.

Prošnji za sprejem v Marijanišče je treba priložiti: 1. krstni list (novejšega datuma), 2. domovinski list ali dovoljenje o bivanju v Avstriji, 3. poročni list staršev (v izvorniku ali v prepisu), 4. šolsko spričevalo zadnjega polletja, 5. potrdilo o cepljenju proti kozam in ošpicam, 6. zdravniško spričevalo, v katerem morajo biti omenjene morebitne bolezni in telesne hibe (nima nikakega pomena kako bolezen ali telesno hibo prikrivati, ker bi nato pozneje zavodov zdravnik to bolezen ugotovil in fant bi se moral vrniti domov), 7. izjava staršev, da vedo za fantov namen postati duhovnik in da bodo fanta v tem podpirali, 8. poročilo vodstva šole, ki jo je

prosilec obiskoval (to poročilo pošlje vodstvo šole naravnost na ravnateljstvo Marijanišča).

Prošnjo je treba oddati domoćemu gg. župniku. Ta bo v prilogi dal svoje poročilo o prosilcu in o starših. — Polna mesečna oskrbina je 160 šilingov. Mogoče pa je na posebno utemeljeno prošnjo dobiti znižanje te vsote, toda ne pred sprejemom fanta v zavod.

Prosilci naj bi polagali sprejemni izpit že koncem šolskega leta. Sicer so tudi jeseni pred začetkom šolskega leta še sprejemni izpiti, vendar pa je priporočljivo, da se prosilci zglasijo že pri poletnem roku. Prosilci bodo pravočasno obveščeni, kdaj bodo poletni sprejemni izpiti.

Marijanišče ima namen pripravljati gojence na duhovniški poklic. Seveda ni mogoče zahtevati od desetletnega fanta, da si bo že izbral svoj poklic in da bi se odločil za duhovniški poklic, vendar mora kazati veselje in nagnjenje do tega poklica. Potrebno je predvsem, da pridejo v zavod res pridni in nadarjeni fantje. Ako starši ne bi zmogli plačevanja študijskih stroškov in bi zaradi tega mogoče ravnali najboljši nadarjeni fantje ne mogli v gimnazijo, naj bi gg. župniki na kak način pomagali, da bo res nadarjenim fantom omogočeno šolanje v Marijanišču. Starši pa naj bodo prepričani, da bodo fantje v zavodu res dobro oskrbljeni.

Bili smo prisiljeni premestiti svojo trgovino na drobno iz sedanjih prostorov na 8. Mai-Strasse v nove prostore na **Stauderplatz** (nasproti

mestnega kopališča), kjer smo odprli **24. aprila 1950** ločeni ženski in moški oddelki v veliko večjem obsegu.

Sedaj lahko nudimo svojim odjemalcem do sedaj še ne doseženo izbiro damskih, moških in otroških klobukov in se bomo potrudili, da zadovoljimo svoje odjemalce tudi še nadalje.

Hüthaus R. Haslinger Celover
Klagenfurt **Stauderplatz**
(nasproti mestnega kopališča)

MNENJE PROTINACISTIČNEGA NEMCA

Tudi med besnenjem vojne podobnih groženj niso raznašali samo nacisti. Skoraj neposredno po brezpogojni vdaji Nemčije se je v Združenih državah znova pojavilo napredovanje bodočega sovjetsko-nemškega sporazuma. Tako je na primer spisal nemški časnikar Heinrich Hauser, ki je svoj čas pobegnul v Ameriko zaradi svojih protinacističnih nazorov, knjigo, z naslovom: „Nemci odgovarjajo.“

Knjiga je postala v nemških četrtih New Yorka, Chicaga, Clevelanda in St. Paula „bestseller“, to je knjiga, po kateri je največje povpraševanje. Knjiga pojasnuje obširno, zakaj so Hauser in vsi Nemci imeli za zahodno demokracijo in kapitalizem, posebno za obliko, v kateri sta se te dve stvari v Združenih državah razvili, samo zaničevanje. Hauser piše nato med drugim: „Preostaja še ena velika ideologija, katere nemški narod še ni preizkusil, in katera torej še ni propadla: komunizem. Če Nemci sprejmejo komunizem kot svoj nov sen in mi-

DOBRI

Del Na čevlj!

Edino zastopstvo in prodaja

TOMSICHE

BELJAK - VILLACH - HAUPTPLATZ

selnost, in če napravijo to prav kmalu, se bodo skoraj čez noč dvignili iz položaja zavrženih gobavcev na stopnjo zaveznikov največje zemeljske sile sveta. Če moramo pasti v naročje komunizma, da dosežemo naš „Lebensraum“, kaj pa je končno na tem?“

To je glas nemške „stvarne politike“, ki ga čujemo iz ust protinacističnega Nemca, pa to nikakor ni osamljen primer.

Danes je Nemčija telo brez glave. Hitlerja obsojajo, toda v glavnem zato, ker je izgubil vojno. Njegov napad na Sovjetsko zvezo označuje kot veliko zmoto in ta Haushoferjeva teza je postala verska dogma. Skoraj vsak Nemec ve, da je glavno načelo Haushoferjeve šole načelno sodelovanje s Sovjetsko zvezo.

Zato je v očeh Nemcev skupina Haushoferjevih učencev, ki delujejo v Argentini, vir neizpodbitne resnice. V vsej Nemčiji jo smatrajo za skupino politikov, ki z nanstveno natančnostjo tehta-jo nauke preteklosti in sedanosti in ki ustvarjajo neranljiv program, po katerem naj Nemci postavijo temelje za zmago četrtega Reicha. Tako nastaja v Nemčiji v bistvu skoraj nerazumljiva nacionalna fronta. Komunisti Vzhoda in prenapeti nacionalisti Zahoda so se znašli pri usmerjanju nemškega osvajalnega militarističnega nagona za zvezo s Sovjetsko zvezo proti zahodnim državam. Sedaj so načrte pripravljene, program je načrtan. Če tega ne prepreči Zahod, bo Nemčija postala zaveznica Sovjetske zveze in se bo Nemčija vojskovala na strani Sovjetske zveze, če bi prišlo do nove vojne.

Pravda za poškodovano zelje

Nočni čuvaj Miha Pajk je imel v Zaplotu blizu svoje hiše s plotom ograjen zelnik, v katerem je uspevalo čudovito zelje. Zeljnate glave so bile velike, debele in trde. Plot je bil na dveh mestih znatno trhlo, tako da bi žival lahko prišla v ogrado. Miha Pajka je sicer žena opozorila na ta nedostatek, a je skomignil z rameni, češ letos bo že še dober. Saj koz ni v Zaplotu, druge živali pa ne lezejo skozi plot.

Miha se je kruto varal. Sosed in cerkovnik Matevž Ferjančič je redil velikega in debelega prašiča. Cerkovnikova žena ga je spuščala vsak dan v zagrajeno dvorišče, kjer je ril po zemlji in ga je po mili volji polivala z vodo. Ležal je na božjem soncu, je tekal sem in tja in se po svoje zabaval.

Zgodilo se je pa, da je nekega dne strgal ograjo, ušel in se zaletel v Pajkovo ograjo pri zelniku. Ril je okrog nje in priril do trhlega mesta pri plotu, ga z velikim rilcem raztrgal in zalomastil v zelje. Hlastno ga je žrl po dolgem in širokem zelniku in napravil precejšnjo škodo. Ker je Miha Pajk imel večjo družino, je bila škoda še občutnejša. Ko je cerkovnikova žena prašiča opazila, je bilo že prepozno. Spodila je prašiča iz zelnika in se Mihovi ženi opravičevala. A Miha in žena nista bila zadovoljna z opravičilom in sta zahtevala povrnitev škode. Matevž in njegova žena sta pa rekla, da je Miha sam kriv škode, ker ni popravi plot, sicer bi prašič ne mogel v zelnik. Miha se pa ni dal ugnati v kozji rog. Tekel je k županu Zmrzeli in prosil, da oceni škodo. Župan mu je ustregel in poslal dva cenilca — Prismodaja in Plešnjarja, da sta škodo ugotovila. A Matevž Ferjančič ni bil mož, kateremu bi srce takoj skočilo v hlače. Zavrnil je vsako plačilo.

Tako se je zgodilo, da je nočni čuvaj Miha Pajk na uradni dan stopil v Vipavo k sodišču in vložil proti Matevžu Ferjančiču tožbo za povrnitev v znesku 50 kron, ki mu jo je napravil v zelniku prašič.

Cerkovnik Matevž je vzel odvetnika, ki se je za pravico svojega klijenta z vso vnemo zavzel, in ugovarjal, da je goli slučaj nanesel, da je prašič našel iz zagrajenega dvorišča. Za goli slučaj pa toženi ne odgovarja. Da, tožitelj je celo sam odgovoren za to, da je prašič zagazil v zelnik in napravil tam škodo. Njegova dolžnost je bila, da bi plot pri zelniku popravil. Tega pa ni storil, čeprav ga je celo lastna žena na to opozorila. Škodo je torej tožitelj sam zakrivil. Zato naj se tožbeni zahtevek zavrne!

Sodni starešina Anton Nosan, sin ribniške doline, je imel navado, da je izpreobračal celo trdovratne pravdarje in jih poravnal z lepo in pohlevno, a tudi ostro besedo, ki je pogosti največ zalegla. Nosan je kadil pipo, večkrat tudi zvečil tobak, za cigarete in cigare ni maral. Zato so ga kmetje radi imeli. Odvetnikov ni maral. Če so se mu vtikali v poravnavanje, jih je neusmiljeno nahučil. Marsikateri zaradi takih Nosanovih navad ni maral prevzeti vipavskih pravnih.

Pred tega moža pravice sta prišla Matevž in Ferjančič s svojim odvetnikom in nočni čuvaj Miha Pajk. Lotil se je z vso vnemo poravnanja razprtih sosedov: „Kraščanski dušiči iz Zaplota! Ali nimate nikakega važnejšega posla, kakor da se kregata za zelje. Saj ga vendar zrastrate gori v hribih dovolj. Ne eden ne drugi ga ne bo stradal.

Ali je naziranje vašega odvetnika gospoda drja. Polca, o golem slučaju pravilno ali ne, je vprašljivo. Vsekakor je treba tudi upoštevati revščino nočnega čuvaja Mihe Pajka in po primernosti uporabiti načelo socialne pravičnosti. Upam, da ste me razumeli, gospod doktor!

Pregovor pravi, da je boljše kratka sprava, kakor dolga pravda. Zakaj bi se vidva, krščanska človeka, ne ravnala po tej narodni priložnici? Kmalu bodo šmarni dnevi. Oba bosta romala v Log k Mariji Tolažnici. Ali bosta mogla pogledati v njeno podobo, če bosta v srehi

gojila sovraštvo? Gotovo ne. Zato vaju pozivam, da se poravnata. Matevž Ferjančič, plačajte Mihi Pajku 20 kron, odvetniške stroške pa plačajte vsak polovico!“

Matevž Ferjančič ni bil posebno pri volji, da bi se poravnal. Tedaj ga je pa sodni starešina neusmiljeno nahučil: „Ali te ni sram, ti grešna cerkovniška duša! Vsak dan kadiš okrog oltarjev, se priklanjaš pred sv. Rešnjim Telesom in moliš v očenašu: „Odpusti nam naše dolge kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom!“ Zdaj pa pomišljaš!

Kakor sem rekel, tako mora biti. Ali hočeta, da vama zaradi pravdanja zapoje boben? Ali hočete plačevati sodno in odvetniško komisijo v Zaplotu? To bo strašno draga stvar.

No, Miha Pajk, ali si pripravljen, da se poravnata, kakor sem ti svetoval? Do

sedaj je še malo stroškov. A ti bodo naraščali dnevno. Si razumel?

Miha Pajk, ponižna in boječa duša, je pripomnil: „Sem. Jaz se poravnam!“

„No vidiš, Matevž Ferjančič, cerkovniška duša, tudi ti se moraš poravnati. Strašno grdo bi bilo, da bi ugovarjal. Gospod dr. Polec pa bo popustil nekaj na stroških. Vozi se itak v tretjem razredu in ne bo zahteval plačanega prvega. Dijeta je visoka, pa bo tudi kaj popustil. Če dobi dve tretjini svojega honorarja plačanega, je dovolj. Od tega plačata Miha Pajk in Matevž Ferjančič vsak eno tretjino.

Tako mora biti in amen. Ali ste razumeli?“

Rada ali nerada sta se pravdarja ušla. Tudi dr. Polec je s kislim obrazom pritrnil. In pravde zaradi zelja je bilo konec.

Gledališče

Začetek predstav ob 20:00

28. aprila: Die blaue Mazur, Franz Lehárjeva opereta.
 29. april: De blaue Mazur.
 30. aprila: Ob 10.30: Sneguljčica, predstava za otroke, ob 20.00: Die blaue Mazur.
 1. maja: Die Blaue Mazur.
 2. maja: Die blaue Mazur, red B.
 3. maja: Zvita Suzana.
 4. maja: Die blaue Mazur, red C.

LOPE DE VEGA:

„Zvita Suzana“

Celovško mestno gledališče je uprizorilo pretekli petek veseligr znanega in zelo plodovitega španskega pesnika — Lope de Vega. Lope de Vega, ki se je rodil v Madridu leta 1562, je postal slaven po svojih veseligrh, katerih je napisal nič manj in nič več kot 1500 — od teh jih je 500 še ohranjenih. Snov za

svoja dramska dela je črpal iz narave svojega naroda, katerega je na odru prikazal v vseh dobrih in senčnih straneh s tako popolnostjo in dovršenostjo, da še danes, v kljub trem stoletjem dihalo svežost in očarajo zaradi svoje živahnosti. Njegova dela je prevedel v nemščino Hans Schlegel in eno izmed njih — Zvita Suzana — je uprizorilo z velikim uspehom v režiji zmožnega režiserja Willyja Dunkla celovško gledališče. K velikemu uspehu so s svojo odlično igro, v katero so se vživel, pripomogli Ingold Platzer v vlogi Suzane, Grete Bittner v vlogi njene matere, vdove Belise, Agnes Busch kot vročekrvno špansko dekle Gerarda, Martin Hirthe v vlogi ljubimca Lucinda, Karlheinz Schmidt kot njegov oče in v mlado Suzano zaljubljeni nerodnež — Bernardo, Walter Kohut kot Lucindov zvesti sluga in spremljevalec Hernando, Rolf Dietrich v vlogi vlnudnega ljubimca lepe Gerarde in vsi, ki so kot nevidni, a zato nič manj odločilni činitelji pripomogli k velikemu uspehu: Anny Arnold — obleke; Paul Kleber — razsvetljava; Julius Sterniczky — frizure. Za odrsko slikarstvo je poskrbel R. E. Jahren.

Uprizoritev je bila dobra in je zadovoljila gledalce.

ŠPORT

ŠPORT-TOTO 29. kolo

Razgled

V tem kolu vidimo na sporedu poleg domačih klubov zopet tudi italijanske, angleške in celo švicarske klube. Oglejmo si jih.

1. **Austria—Floridsdorfer AC:** V tej tekmi bo skoraj gotovo spravila obe točki Austria, ker je boljše moštvo in igra poleg tega še na domačem igrišču, 1/1
 2. **Sturm Graz—Gloggnitz:** Pri primerjanju obeh klubov vidimo, da je težko uganiti, katero moštvo bo zmagovalo. Mogoče ima Sturm nekoliko več izgledov, ker igra doma, 1/x
 3. **Vienna—FC Wien:** FC Wien je v zadnjem času postal uradno moštvo, česar o Vienni ne moremo prepričevalno trditi. Prednost dajemo FC, 2/x
 4. **Wacker—Vorwärts Steyr:** Wacker ima po primerih iz zadnjega časa več izgledov na zmago, 1/1
 5. **Admira—Slovan:** Dasiravno se tekma vrši na igrišču prvega moštva, je Slovan sedaj tako močno in vibrano moštvo, da ta prednost prvega moštva verjetno ne bo vplivala na izid, 2/x
 6. **Blau Weiss—Simmering:** Če pogledamo na tabelo, vidimo, da sta obe moštvi drugo poleg drugega med najboljšimi. Težko je dati pravi nasvet, x/2
 7. **Austria Brunn—Wimpassing:** Wimpassing lahko smatramo vključno temu, da se vrši tekma na igrišču prvega

moštva kot zmagovito moštvo, če ne pride kaj vmes, 2/x

8. **Basel—Zürich:** Vse govori za zmago prvega moštva, 1/1

9. **Fiorentina—Torino:** Florentinci so doma malokdaj podlegli, zato bo moral imeti Torino izredno srečo, če bo hotel odnesti dve točki, 1/2

10. **Newcastle United—Blackpool:** Neodločen izid tekme je možen, toda prvo moštvo igra na domačem igrišču 1/2

11. **Porthmouth—Aston Villa:** Obe moštvi sta med srednjimi moštvi na seznamu mojštrov, zato je neodločen izid možen, x/1

12. **Oberwart—Mattersburg:** Prvo moštvo bo verjetno odločilo izid igre za sebe, dasiravno se zna drugo moštvo ostro in vztrajno boriti, 1/x

13. **Österreich—Italien:** Mogoče bo uspelo Avstrijcem dvigniti težje breme, 1/1

14. **Leoben—Austria Graz:** Austria Graz, ki se je v zadnjem času pridobila številne pristaše, jih verjetno tudi sedaj ne bo razočarala. Seveda tudi Leoben ni kar tako, 2/x

15. **Klagenfurt AC—Villacher SV:** Kdo je boljši? Celovčani igrajo doma, Beljačani pa so ostri nasprotniki, x/2

KINO

Celovec - Klagenfurt

Predstave dnevno ob: 16., 18.15 in 20.30

STADTTHEATER

28. IV.—1. V. „Ernte des Sturmes“, (žetev viharja).
 2. V.—4. V. „Vivere“, (živet), italijanski film s Tito Scipo.

PRECHTL

28. IV.—1. V. „Ehemann auf Bestellung“, (Mož po naročilu).
 2. V.—4. V. „Das Haus der sieben Sünden“, (Hiša sedmerih grehov), z Marlene Dietrich, V nedeljo, 30. aprila ob 10.00 in 11.00 najnovejšje predavanje avstrijskega urada za kulturni film.

CARINTHIA-LICHTSPIELE

28. IV.—1. V. „Der Graf von Monte Christo“, 1 del, (Grof Monte Christo).
 Nedelja, 30. aprila pravljica predstava ob 10.00 in 14.00 „Das tapfere Schneiderlein“, (Krojaček — junček).
 2. V.—4. V. „Der Graf von Monte Christo“, 2. del, (Grof Monte Christo).

PETERHOF

28. IV.—4. V. „Kuß und verschweig es nicht“, (Poljubi in ne zamolči tega) s Shirley Temple.
 5. V.—8. V. „Sindbad der Seefahrer“, (Pomorščak Sindbad).

Beljak - Villach

BAHNHOFLICHTSPIELE

28. IV.—30. IV. „Das Tal der Entscheidung“, (Dolina odločitve).
 Tudi na platnu se je že mnogokrat reševalo vprašanje dveh ljubečih src, enakih po ljubezni, a različnih po razredni stopnji, toda nikdar še tako pretresljivo kakor prav v tem filmu.

V vlogi ljubečega para nastopata: Greer Garson, znana iz filma: „Najdena leta“ in Gregory Peck, glavni igralec v filmu: „Ključ nebeškega kraljevstva.“ Ona kot služkinja, hčerka tovarniškega delavca in on kot sin bogatega tovarnarja. Vsak, ki si bo ogledal to zgodbo, polno krute resničnosti in nesebične ljubezni, mu bo ostala v nepozabnem spominu. Predstave kot običajno.

1. V.—4. V. „Die Lustige Witwe“, (Vesela vdova). — Franz Lehár, mojster operet, ni več med nami, toda njegova dela bodo večno živel. Na vseh odrih sveta odkrivajo vedno znova in znova lepoto njegove mehke, ljubke glasbe. Je še kdo, ki ne pozna dvoje njegovih največjih operetnih del: „Zemlja smehljaja“ in „Vesela vdova“? — Poslednje je mojster režije, Ernst Lubitsch, prenesel tudi na platno. — Predstave kot običajno.

STADT-KINO

28. IV.—1. V. „Das Lied verstummt“, (Pesem je izzvenela).

APOLLO-LICHTSPIELE, BELJAK

Petek, 28. IV. do ponedeljka, 1. V.

„DER MANN MIT DER NARBE“

(Mož z brazgotino)

Zelo napet film po romanu Murray Forbes-a. V kriminalni dogodivščini dvojnikov sodelujejo: Paul Henreid, Eduard Franz, Joan Bennet, Leslo Broska.

Torek, 2. V. do četrta, 4. V.

„DER LACHENDE DRITTE“

(Smejčič se tretji)

Odlična kmečka humoreska po gledališkem delu Hansa Nadererja. Film opisuje dogodivščine okrog zdravnika vrelca s priljubljenimi komiki: Oskar Sima, Harald Paulsen, Lucie Englisch, Carla Rust, Gina Falkenberg.

Predstave dnevno ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.

ELITE-FILMBÜHNE, BELJAK

Petek, 28. IV. do ponedeljka, 1. V.

„LIEBE 47“

(Ljubezen 47)

Črsova igra z Hilde Krahl, Grete Weiser, Karl John.

Torek, 2. V. do četrta, 4. V.

„MEINE TOCHTER TUT DAS NICHT“

(Moja hčerka tega ne dela)

Film po istoimenskem oderskem delu z Geraldine Katt, Rudolf Wanha, Hilde Hildebrand, Erika v. Thellmann, R. A. Boberts.

Predstave ob delavnih: 16., 18.5 in 20. uri, ob nedeljah in praznikih tudi ob 14. uri.

OGLASI prinašajo **dobicek!**

Mleko - temelj naših dohodkov

Ako hočemo biti nepristrani in pravični, bomo morali priznati, da je cena mleku še od vseh kmetijskih pridelkov skoraj najbolj primerna. Saj nam pri količnjak urejenem mlekarstvu donaja mleko dan za dnem in mesec za mesecem dohodek, s katerimi moremo vedno računati, ki so torej stalni; zato pa se že tudi izplača, da posvetimo proizvodnji mleka malo več pozornosti, da pa pri tem tudi premišljujemo, kako bi bilo najlažje in z najmanjšimi stroški mogoče povečati proizvodnjo mleka.

Dva sta načina in dvoje potov je, ki vodita do povečanja proizvodnje mleka: najpreje boljše oskrbovanje in boljše krmiljenje krav, drugič pa večja skrbnost pri izbiranju živali za pleme.

Medtem ko moremo z boljšim oskrbovanjem krav in z boljšim krmiljenjem že v razmeroma kratkem času doseči povečanje proizvodnje mleka, pa je druga pot daljša, četudi navadno zanesljivejša. Ako hočemo namreč doseči

mlado in sočno pašo, ki najbolj pospešuje proizvodnjo mleka, moramo pašnik skrbno gnojiti in oskrbovati. Zlasti so preje in tudi še danes premalo skrbeli zato, da dobi pašnik zadosti humoznih snovi ali sprstenine. Zastarelo naziranje je, da dobi pašnik zadosti teh snovi z živalskimi odpadki za časa paše. Ako hočemo, da nam pašnik daje zadosti paše, moramo gnojiti pašnik vsaka tri leta s sprstencem ali pa s hlevskim gnojem. To gnojilo trosimo na pašnik med pašno dobo in ga nato prevlečemo z brano, ki smo jo prepregli s šibjem.

Vsaka tri ali štiri leta, in to v jeseni, potrosimo na pašniku apneni prah in sicer okrog 1000 do 1500 kg na en hektar površine. V spomladi potrosimo 200 do 250 kg 40% -ne kalijeve soli in v pozni jeseni 300 do 400 kg Thomasove moke. Skrbeti pa moramo tudi za zadostno količino dušičnih snovi na pašniku, ker je od tega v veliki meri odvisen donos pašnika. Zato posipamo skupno 200 do 250 kg dušičnih gnojil, ki pa jih ne posipamo naenkrat, ampak v treh obrokih in sicer prvi obrok takoj, ko skopni sneg, ostala obroka pa, ko je pašnik prvič in drugič popašen.

ZADOSTNA KRMA

Nadaljnje zagotovilo stalne količine mleka je v tem, da pravočasno izračunamo, koliko krme bomo potrebovali preko zime in po tem računu tudi krmimo. Popolnoma nepravilno je, da začnemo jeseni krmiti brez vsakega načrta, za svečnico pa stojimo pred praznim skednjem. Ako pa v jeseni natančno preračunamo, koliko posameznih krmil moremo dati dnevno posameznim živalim, bomo videli, koliko živali moremo z doma pridelano krmo prekrmiti in koliko krme moramo še mogoče dokupiti ali pa moramo kako žival pravočasno prodati. Bolje je, da imamo manj živali v hlevu, pa so te zadostno preskrbljene s krmo, kakor pa imeti v hlevu veliko število živali, katerim pa nimamo kaj krmiti. — Ni pa dosti, da ugotovimo samo količino krme, izračunati moramo tudi, če vsebuje ta količina krme zadosti onih hranilnih snovi, ki so zlasti potrebne kravam, ako hočemo, da nam dajejo večjo količino mleka. Kravam, ki dajejo preko 10 litrov mleka dnevno, bomo morali skoraj vedno dodajati poleg sena, slame in pese še kako krepko krmo, ki vsebuje beljakovinske snovi, n. pr. kake tropine, ki ostanejo pri proizvodnji olja.

TELETA — POZIMI

Na zvišanje količine mleka vpliva v precejšnji meri tudi čas telitve. Nekateri priporočajo, naj bi imeli tako urejeno, da bi bila teleta enakomerno porazdeljena preko celega leta. Zaradi povišanja mlečnosti in tudi zaradi boljše razdelitve dela pa je najbolj priporočljivo, če imajo krave teleta v mesecih december, januar in februar. Tako krave ravno takrat prenehajo z molžo, ko preneha tudi paša. Ker se navadno zgodi, da se znatno zniža količina mleka takrat, ko preneha paša in začnemo s suho krmo, se ta padec mleka ne pozna, ker krave že tako prenehajo z molžo. V zimskih mesecih imajo nato krave teleta in ko pridejo spomladi na pašo ali pa začnemo z zelenim krmiljenjem v hlevu, se kar naenkrat spet zviša mlečnost, ki je po teletu mogoče že spet začela malo padati. — Razen tega je pa prav gotovo v zimskih mesecih na kmetiji več časa za pravilno rejo telet kakor pa v času največjega dela. Spomladi pa so teleta že toliko odrasla, da morejo na tekališče ali pa na pašo, krave pa moremo spet pravočasno gnati k biku.

Bistveno vpliva na mlečnost tudi to, koliko časa pred telitvijo krave prenehajo molziti. V tem času mora krava namreč nabirati zaloge za pozneje in mora dajati snovi, ki so potrebne za rast teleta in kravi. Zato moramo vsaj šest, pa tudi osem tednov pred telitvijo prenehati z molžo. Tudi ako bi krava do telitve dajala mleko, ni pravilno, da bi do kraja molzili, ampak moramo kravo s polaganim prenehanjem molže nekako prisiliti, da preneha dajati mleko. Krava, ki jo predolgo molzemo, po telitvi in tudi še naprej vse do prihodnjega teleta ne daje toliko mleka, kot pa bi ga mogla in morala dati.

ZDRAVJE — TEMELJ DOBRE MLEČNOSTI

Tudi najboljše in najskrbnejše krmiljenje in oskrbovanje pa ne pomaga nič, ako niso živali zdrave in dobro razvite, da morejo krmo ali pašo tudi koristno izrabiti in pretvoriti v mleko. Da to dosežemo, moramo vso rejo postaviti na čim bolj naravno podlago, da postanejo tako živali čim bolj odporne proti raznim boleznim in škodljivim vplivom krme in vremena. Predpogoj take naravne reje pa je paša v poletnih mesecih in pa tekališče v zimskih mesecih. S tako rejo pa moramo začeti že takoj pri teletih. Pri izključno hlevski reji, ko so že mlade živali večno privezane k jaslim, se pač ne morejo razviti močne in zdrave živali. Ako imamo možnost, da

Modna trgovina

SAMONIG

nudi lepo blago za dirndl-obleke v veliki izbiri po S 11.90

BELJAK-VILLACH
Weißbriachgasse 12

pridejo živali na planinsko pašo, spadajo mlade živali v drugem in tretjem letu starosti brezpogojno na planino. Šele tam se telo pravilno razvije, pravilno in močno se razvijejo tudi vsi notranji organi. Velika mlečnost pa naravnost zahteva močno in dobro ter zdravno razvite vse notranje organe, zato je pa dober razvoj organov nekaj predpogoj dobre mlečnosti živali.

Da mnogo pripomore k večji mlečnosti tudi lepo ravnanje z živalmi, je samo ob sebi razumljivo. Stalno vznemirjanje živali v hlevu in surovo postopanje z živalmi znatno znižuje mlečnost krav.

In končno še nekaj: na mlečnost vpliva tudi pravilna molža. Krave, ki so le napol ali slabo pomolžene, se nekako pokvarijo in njih molznost je vedno manjša, dobra krma in vsa dobra oskrba ne pomagata nič. Zato je treba pri molži največje skrbnosti in pazljivosti ter vestnosti.

Ako bomo pazili na vse prednje, imamo zagotovilo, da bomo mogli mlečnost naših krav znatno povečati in bomo pri istem številu krav v hlevu dobili od njih več mleka. Vse to pa bo povečalo naše redne dohodeke in bomo imeli tako vso povečano skrb pri krmiljenju in oskrbovanju molzne živine obilno poplačano.

Če ste enkrat pri nas kupili, privedete radi zopet, ker ste z blagom in cenami zadovoljni.

Maißer

Celovec-Klagenfurt,
Alter Platz 35

zvišanje proizvodnje mleka z boljšim in skrbnejšim izbiranjem živali za pleme, traja več let, predno pridemo do uspeha. Ako hočemo doseči trajno izboljšanje proizvodnje mleka, moramo združiti en način z drugim, to se pravi: živali moramo primerno krmiti in dobro oskrbovati, istočasno pa moramo tudi izbirati skrbno živali za pleme. Danes hočemo govoriti o možnosti zvišanja proizvodnje mleka z boljšim krmiljenjem in s boljšim oskrbovanjem živali.

Prav gotovo moremo trditi — pa četudi komu ni prijetno — da je krmiljenje pri večini naših živinorejcev pomanjkljivo. Ako gremo poletni ali pa jeseni po naših vaseh in ogledujemo pašnike, bomo mogli skoraj povsod zapaziti, da so pašniki do golega popašeni, da pa so na posameznih delih pašnika nepopašeni celi šopi že skoraj posušene trave. To je posledica tega, ker nismo redno in pravočasno razgrabili odpadkov blata in pa posledica tega, ker nimamo razdeljenih pašnikov v več oddelkov, ampak se pasejo živali kar po vsem pašniku naenkrat. Tako dobijo v spomladi, ko pridejo živali na pašo, skoraj preveč mlade beljakovinske krme naenkrat in je to potrata, v jeseni pa bo

KUPUJEM
KOŽE IN KOŽUHOVINO
po najvišjih dnevnih cenah

Hans Ban

TRGOVINA Z USNJIEM

Celovec-Klagenfurt, Osterwitzg. 4
Prevzamem kože tudi v strojenje.

paše premalo in bo skoraj povsod potrebno, da bodo živali poleg paše dobivale krmo še v hlevu. Pri tem pa količina mleka vsak dan pada in jo bomo z veliko težavo spet spravili na prejšnjo višino.

UREJENI PAŠNIKI

Eden prvih predpogojev urejenega pašnika je torej ta, da razdelimo pašnik na več pododdelkov. Le tako je namreč mogoče, da si posamezni deli pašnika nekako odpomorejo in odpočijejo. Medtem, ko so živali na drugem oddelku pašnika, prejšnji oddelek pognojimo. Ko določamo velikost posameznih oddelkov pašnika, računamo za vsako odraslo žival po tri are. Ako so živali v vsakem oddelku po tri dni, moramo imeti skupno 8 pododdelkov pašnika. Ako hočemo imeti na pašniku skozi celo poletje tja do pozne jeseni vedno

Pašnina v letu 1950

Po zakonu o ureditvi cen iz leta 1949 niso postavke za pašnino nič več vezane na uradno odobritev. Pašnino torej lahko svobodno določita lastnik pašnika in pa lastnik živine.

Kljub temu pa je urad deželne kmetijske zbornice v sporazumu s planšarskim nadzorništvom (Alminspektorat) pri deželni vladi priporočil vsem lastnikom pašnikov, naj bi ostala tudi za leto 1950 pašnina v isti izmeri kakor je bila v letu 1949. Tudi ostala določila uredbe o določitvi pašnine naj bi ostala, četudi seveda niso obvezna.

Zaradi cen živini pa vseeno kmetijska zbornica smatra, da bi bilo morebitno zvišanje pašnine do 20 odstotkov v primeri z lansko pašnino še primerno. Maksimalne pašnine so bile v lanskem letu:

Skupina pašnika v šilingih			
	I.	II.	III.
Mlada živina do 1 leta	21	27	33
mlada živina od 1 do 2 let	36	45	54
mlada živina od 2 do 3 let	45	60	75
biki nad 1 letom	66	75	90
voli in telice nad 3 leti	60	75	90
jalove in breje nemolzne krave	60	75	90
breje in molzne krave	75	93	112
žrebeta nad 1 letom	45	60	75
konji od 1 do 2 let	90	120	150
konji od 2 do 3 let	135	165	195
konji nad 3 leti	165	195	225
kobile z žrebeti	210	255	300
ovce z jagnjeti	10	13	16
koze z kozličji	10	13	16
ovni in kozli	10	13	16
ostale ovce in koze	9	12	15

molzne ovce in koze	12	15	18
svinje do 1 leta	15	18	22
svinje nad 1 letom	30	37	45

Tri skupine pašnikov so določene z ozirom na nadmorsko višino pašnika in pa na pašno dobo.

I. Višinski pašniki so pašniki v visokih planinah, pašna doba je do 90 dni.

II. Pašniki v srednje visokih legah so gorski pašniki, pašna doba je od 90 do 120 dni.

III. Nižinski pašniki so pašniki v dolinah, pašna doba je preko 120 dni.

Sejmi za žrebeta in žrebce

Koroška deželna konjerejska zveza sporoča, da bodo v letu 1950 tile sejmi za žrebeta, enoletne konje in za žrebce:

1. Žrebeta in enoletni konji		
Ponedeljek, 7. avgusta		Šmohor I
sobota, 19. avgusta		Beljak
ponedeljek, 21. avgusta		Bistrica ob Dravi
torek, 22. avgusta		Koče — Kötschach
sreda, 23. avgusta		Šmohor II
četrtak, 24. avgusta		Bistrica na Zilji
ponedeljek, 28. avgusta		Trg — Feldkirchen I
torek, 29. avgusta		Grabštajn
sreda, 30. avgusta		Velikovec
četrtak, 31. avgusta		Gospa Sveta
petek, 1. septembra		Št. Vid n. Gl. I
petek, 15. septembra		Breže — Friesach
ponedeljek, 18. septembra		Trg — Feldkirchen II
ponedeljek, 2. oktobra		Št. Vid n. Gl. II
2. Žrebci		
Sobota, 16. septembra		Trg — Feldkirchen
nedelja, 17. septembra		Trg — Feldkirchen

ČUDNE SANJE

Sanje so pene, pridejo kakor različno oblikovani oblaki, ki spet preidejo in se razpršijo, od njih pa ne ostane ničesar. Kakor so sanje prišle, tako tudi izginejo v nič. Kdo bi hotel na sanjah graditi svojo hišo? Vendar pa se je dogajalo v vseh časih, da so ljudje gledali v sanjah čudno resnico in da so v sanjah gledali bodoče dogodke ali pa dogodke, ki so se ravno takrat odigravali.

Saj dobimo celo v knjigi vseh knjig, v sv. pismu, poročila, kako je Bog v sanjah nekaterim izbranim osebam dajal naročila in kako jim je v sanjah kazal bodoče dogodke.

Za sanje so se ljudje vedno zanimali, že v vseh časih so tudi znanstveniki poizkušali dokazati in dognati, od kod sanje, kako nastanejo in kakšno zvezo imajo sanje z našim življenjem in z dogodki okrog nas. Zato priobčujemo tudi dogodbo o čudnih sanjah, ki smo jo brali pred nedavnim v dunajskem listu „Die Furchen“.

Povest o teh sanjah se takole pričena:

„Ta povest, ki bi jo mogel kdo imeti za izmišljeno, se je v resnici tako dogodila, kakor jo tu pripovedujem. Teh sanj sicer ni sanjal pisatelj te dogodbe, ampak neki gospod dr. S. v Monakovem (München). Ta dr. S. je bil znan učitelj, zelo rahločuten mož, zvest in veren katoličan in večkrat otroško naiven. Kot učenjak, ki se je zlasti zanimal za stare umetnosti, je skoraj vsak dan obiskoval vse trgovine s starinami v Monakovem. Bilo je to, predno je prevzel Adolf Hitler oblast v Nemčiji.

Ko je prišel Hitler do oblasti, je začel kmalu preganjati najprej svoje politične nasprotnike, kmalu pa tudi učenjake in znanstvenike, ki se niso strinjali z njegovim naukom. Tako je prišel v zapor tudi učenjak dr. S. Po nekaj tednih zapora so ga spet izpustili.

Kmalu potem je nekega dne pripovedoval pisatelju te dogodbe tale svoj doživljanj:

„Nedavno se mi je pripetilo nekaj posebnega. Imel sem neke prav posebne in čudne sanje. Sicer se mi drugače ne sanja dosti in na sanje tudi dosti ne dam, ko se zbudim, se mi sanje razblijejo in nekaj trenutkov nato za sanje že ne vem več. Tokrat pa se mi je sanjalo tako jasno, da sem takoj, ko sem se sredi noči po teh sanjah zbudil, vstal in sem sanje zapisal. Sanjalo pa se mi je tore:

Sprehajal sem se po mestu v Monakovem in sicer po cesti princa Ludovika v smeri od vrat zmage (Siegstor) proti lopi poveljnikov (Feldherrnhalle). Tedaj zagledam avto, ki je pripeljal po cesti navzdol. Ta avto pa je vozil čudno. Vstavil se je pri vsaki hiši na cesti. Videl sem, kako je vstavil avto pred hišo, iz avtomobila je stopil neki človek, ki se mi je zdel znan, vendar ga nisem mogel popolnoma točno videti v obraz. Mož je skoraj tekkel k hišnim vratom in slišal sem, kako je ves razburjen spraševal: „Ali mi morete povedati ali sem na cesti Franca Jožefa št. 6.“

Vprašanje je bilo seveda popolnoma nesmiselno, toda v sanjah se mi je zdelo vprašanje popolnoma pametno. Stanovanci omenjene hiše pa so zmajevali z rameni in odgovarjali: „Ne, ta cesta ni tu in tudi ne vemo svetovati, kako bi prišli na to cesto.“ Nato je neznanec hitro spet vstopil v avto, ki je odpeljal za eno hišo naprej. Spet je izstopil isti mož in odhitel do hišnih vrat ter ponovil vprašanje. Pa tudi tu mu na njegovo vprašanje niso vedeli odgovoriti. Tako se je ponavljalo od hiše do hiše in avto je prihajal vedno bližje mesta, kjer sem opazoval ta čudni dogodek. Končno se je avto vstavil ob cestnem tlaku in neznanec je hitel po cesti navzgor, vstavil vsakega človeka na cesti in prestrašeno spraševal: „Ali mi morete povedati, kje je cesta Franca Jožefa št. 6.“ Vsi po vrsti pa so zmajevali z rameni in vsak je obžaloval, da tega ne ve in ne more povedati.

Takrat pa je neznanec že stal pred menoj. Obraz mu je bil ostuden, poln strahu in groze. Z obema rokama se je oprijemal neznanec moje obleke in je zahropel: „Ah, prosim, zelo se mi mudi,

izvedeti moram, kje je cesta Franca Jožefa št. 6.“ Tedaj sem neznanca še enkrat bolj natančno pogledal v obraz in sem ga s strahom spoznal. Bil je Adolf Hitler.

Že davno in predobro vem, da je cesta Franca Jožefa v Monakovem odaljena samo par sto korakov od Vrat zmage v Švabingu in da je do tja od kraja, kjer sem stal, mogoče kakih deset minut. V sanjah pa se na to nisem mogel spomniti in v sanjah mi je bila ta cesta popolnoma neznana.

Pogledal sem v Hitlerjeve široko in prestrašeno razprte oči in sem mu rekel vljudno: „Zelo mi je žal, toda jaz ne morem dati pojasnila, ne vem namreč, kje neki je v Monakovem cesta Franca Jožefa.“ Takrat me Hitler ves prestrašen zapusti in odhiti naprej.

V tem sem se zbudil. Takoj sem vse sanje še enkrat premislil, vsega sem se popolnoma jasno spominjal kakor bi bil vse to doživel v budnem stanju in v resnici. Takoj sem vstal in sanje zapisal.

Nekaj dni nato srečam na cesti profesorja N. in njegovo soprogo. Bili smo si dobri znanci. Povem jima svoje čudovite sanje. Tedaj pa me gospa vpraša: „Ali res ne veste, katera hiša na cesti Franca Jožefa je št. 6?“ „Ne vem“, odgovorim, „tudi jo nisem iskal, ko sem mislil pozneje na te sanje. Nisem poizvedoval, kdo bi mogel tam stanovati, ker nisem temu pripisoval nobene važnosti. Najbrž bo to kaka večja stanovajska hiša.“

Štetje živalstva

v združenih državah

(George Mann)

Avtomobil je začel voziti počasneje in se je končno ustavil sredi samotne ceste. Mož, ki je sedel za volanom, je nataknil na ušesa slušalke in začel premikati kvadrant aparata, ki je bil zelo podoben radijskemu aparatu. Poslušal je pazljivo točno dve minuti in vpisal kratke zaznamke v notes, katerega je imel na kolenih. Nato je snel slušalke; znova pognal avto in pri tem gledal pazljivo na kilometrski števec. Ko je prevozil točno tri kilometre, se je znova ustavil in ponovil svoje delo.

Mož, ki je delal vse to, kar je izgledalo prvi hip čudno in nerazumljivo, je bil biolog lovskega in ribarskega oddelka države Severne Dakote. Zbral je statistične podatke: štel je živali tiste cone s poslušanjem njihovega značilnega krikanja. Znano je, da oddajo ti ptiči svoj krik vsaki dve minuti in da se krik ne širi dalje kot poldrugi kilometer. Tako je pojasnjeno, zakaj je vsak postanek avtomobila trajal točno dve minuti in razdalja med posameznimi postanki znašala tri kilometre, tako ni bilo nobene nevarnosti, da bi štel istega fazana dvakrat. Poslušalni aparat je bil poseben sprejemnik, ki je lahko ujel samo glasove teh ptičev. Mož, ki je tako pazljivo opravljal to delo, je bil samo eden izmed tisočev strokovnjakov — poklicnih in diletantov — ki stalno nadzorujejo število divjih živali v Združenih državah, ljudje, ki so pripravljene z resno nevarnostjo za svoje življenje preplezati najstrmejša vrhova skalnatih gora, da ugotovijo število divjih koz, ali ure in ure stajajo z očmi, prikovanimi na prehod rib, ki skačejo po ribjih lestvah bonnevilskega jezua, ali pa pilotirati majceno letalo, ki leti nad kraji, kjer gnezdijo divje race. Nevaren in težaven poklic je štetje živali tudi zato, ker so živali po svojem nagonu stalno pozorne, pripravljene, da ob najmanjšem šelestu listja skočijo na drevo, se vržejo v jamo ali zbežijo proti vrhuncem gora. In vendar dajo številke teh ugotovitev točno in popolno celoto; pač ni potrebno poudarjati važnosti teh števil za deset in več milijonov Američanov, ki se bavijo z lovom in ribolovom. S pomočjo točnosti teh statistik lahko danes določijo letni odstrel jelenov, določijo dnevni donos ribarskega področja, predvidi-

„Nikakor ne, gospod doktor“, mi odgovori gospa. „Stvar me pričinja zelo zanimati. Bila sem kot dekle v zavodu Svetega Srca — Sacre Coeur in vem, da je ta zavod na cesti Franca Jožefa št. 6. V tem zavodu imajo lepo domačo kapelico in sestre tega zovada so napravile sedaj v času verskega preganjanja po Hitlerju zaobljubo, da hočejo moliti za najbolj izgubljenega človeka na svetu. To molitev darujejo sestre v zavodu noč in dan.“

Pri tej vesti smo zastrmeli. Nismo vedeli, kako naj si stvar razlagamo. Za Hitlerja torej v tem zavodu molijo. Veliko število pobožnih src neprestano za njega moli. Toda ne z občudovanjem ali s sovraštvom, ampak iz usmiljenja. Razlagali smo si sanje takole: Od neprestanih molitev je bila Hitlerjeva duša tako prizadeta, hodisi budna, hodisi v sanjah, da je kakor netopir plapolala na vse strani, kako bi mogla priti ven iz svojih težkih vezi, toda izhoda ni našla. Izgubljena duša je iskala stika s čistimi dušami in je tak stik upala najti v speči duši doktorja S. Naletela je torej na njega in ga je vprašala: „Kje je cesta Franca Jožefa št. 6?“

Za Hitlerja je bila in za vsakega še živega človeka je ta cesta, kjer bi našel svojo rešitev, tam, kjer se moli zanj in nikjer drugod. Samo tam more dobiti pomoč. Saj še vedno velja: da stanovitna molitev oblake prebije. To naj bi bil tudi nauk te dogodbe o čudovitih sanjah.

jo trajanje lovske sezone za divje race.

Nobena žival ne uide štetju, od losa pa do zadnje užitne ribe. Za ribe je celo v teku natančno ugotavljanje v širokem premeru, ki bo zajelo ves Severni Atlantik. Ta naloga je poverjena ladji „Albatros“, katero je ameriška vlada primerno opremila. Dela „Albatrosa“ bodo dokončana v petih letih in takrat bodo lahko določili precej točno količino rib, ki bo vsako leto na razpolago potrošnji tržišč Združenih držav.

Za štetje so potrebni zapleteni matematični računi in znanstveni instrumenti. Tako je na primer za precenitev števila divjih rac, ki so se zbrale v veliki jati na določeni vodni površini, potrebno letalsko fotografiranje, na podlagi katerega je napraviti z uporabo toplometra zapletene geometrične račune. Iz letalskih slik je razvidna širina in dolžina prostora, ki ga je zasedla jata; znano je dalje, da se te ptice zbirajo druga ob drugi v razdalji, ki se menjuje s spreminjanjem temperature. Poleti plava rata na površini dveh do treh kvadratnih metrov; pozimi pa plavajo na enem samem kvadratnem metru dve ali tri divje race. S poznavanjem prostornosti jate in temperature okolja torej lahko preračunajo skupno število perutnine.

Za štetje rib v določenem jezeru ali reki uporabljajo razne sisteme. Za potrvi skušajo ugotoviti mesto, kamor se zatekajo; nakar položijo v vodo dvojne električni žic, po katerih spustijo naenkrat v vodo lahen tok. Preplašene ribe se pojavijo na površini ter iščejo zraka in tako lahko preštejejo njihove glave sproti, ko se pojavljajo. Drug način štetja je, da ugotovijo, koliko rib je v določeni prostornini vode. V ta namen vlovijo najprej določeno število

rib, katerim pritrdijo kovinski znak in katere nato spet vržejo v vodo. Nato znova lovijo ribe. Razmerje med ribami z znakom in ribami brez znaka omogoča sestavo dovolj točnega pojma o številu rib tistega vodovja.

Nekoliko lažje je z uporabo letala in v najnovejšem času helikopterja šteti večje živali: lose, antilope itd. Težje pa je izbrati najprimernejši letni čas za štetje. Navadno štejejo velike črede divjih živali med zimsko pašnjo, najrajši proti koncu decembra. Druge, kot na primer medvede, spomdali, ko prilezejo iz svojih zimskih brlogov in se počasi klatijo okoli za hrano. Spomladi štejejo tudi divje koze in karibuje. Strokovnjaki ne štejejo prav mladih in komaj rojenih živali, ker dober del teh ne ostane pri življenju in bi sicer štetje bilo nepačno.

Za spomlad!

Obleke, plašči, kostumi, bluže, kuli-jopice pri

Walcher

CELOVEC-KLAGENFURT
10.-Oktober-Str. 2, tel. 22—73

Štetje živali ni omejeno na suhoparno računanje. Strokovnjaki hočejo s pomočjo štetja razložiti določene biološke pojave, kot na primer nenadno padanje števila nekaterih živalskih vrst. Tako so lahko že ugotovili, da so divje živali podvržene ciklom izumiranja in zopetnega množenja. Pred sto leti, ko so prodirale karavane pionirjev proti Zahodu, je bilo tako malo divjačine, da so morali često žrtvovati konje in jesti konjsko meso, da niso umrli od lakote. Polagoma pa se je število divjačine množilo in jo je v času pred državljansko vojno bilo toliko, da je pritegnila trume lovcev iz Evrope, ki so kopicili pred svojimi gorskimi šotori gomile ubitih živali. Nato je prišlo spet do novega padca, ki je doživel najnižjo točko

Tkanine vseh vrst

najboljše kakovosti pri

Anton Tschernutter

(prej. Jakob Herschitz)

Celovec-Klagenfurt,
Karfreitstrasse 1.

okoli konca XIX. stoletja. Danes smo priče novemu razcvetu divjega živalstva, čeprav so izginili veliki gozdovi, se je mnogo živali privadilo novemu okolju; jelen živi v manjših gozdivih in fazan se skriva sredi zelenih preprog velikih kmetij.

Na velike razlike v številu posameznih vrst živali, ki se dogajajo od enega leta do drugega, pa vpliva največ podnebje. Od vremena v mesecu marcu odvisi usoda tisočev in tisočev travojednih živali; ker so oslabiljene zaradi pomanjkanja hrane med zimo, lahko napravi med njimi snežno vreme pravi pokolj. In kdo pozna končno vse kužne bolezni, ki pokosijo cele robove. V enem samem letu pade lahko število določene vrste živali na polovico ali pa se podvoji.

Moramo priznati, da so v očigled takim in tolikim težavam doseženi uspehi v štetju naravnost čudoviti.

TERRAKOR — BETONSKO TRDI MATERIAL — GLAVNO ZASTOPSTVO

Veletrgovina z gradbenim materialom, krovstvo

FRANZ MOSSIER & CO.

BELJAK—VILLACH, tel. 4171, 4436

Cement, trass, cevi, strešna opeka, plošče iz naravnega škriljevca, plošče za tlak, heraklit i. t. d.

Gradbeni material pripeljemo z lastnim avtomobilom

IZpod domače lipe

(Kakor do sedaj, objavljamo tudi danes na tem mestu pisma naših čitateljev z dežele, ki izražajo njihova osebna mnenja in uredništvo nikakor ne odgovarja za vsebino.)

GREBINJ

Onega leta je bilo, ko so zaprli na veliki pondeljek prejšnjega grebinskega župnika preč. g. Franca Ninausa. Takrat niso pri nas postavili božjega groba in slovesnost vstajenja se je izvršila čisto preprosto. Tudi v poznejših letih niso nato več postavljali za veliki teden božjega groba.

Poznejši naš župnik, č. g. Zimolin, je dal v zid križnega oltarja pod oltarno mizo izklesati grob za kip mrtvega Kristusa, grebinske žene pa so poskrbele za veliki petek in za veliko soboto vsako leto za bogat okras tega Kristusovega groba z zelenjem in cvetjem. Taka ureditev božjega groba je nekaterim, bolj resnim, ugajala; vsi pa niso bili z njim zadovoljni in so si želeli ureditev božjega groba po nekdanjem načinu.

Zato je bila večina vernikov zelo zadovoljna, ko je naš novi preč. gospod župnik dal postaviti letos za veliki teden spet nekdanji božji grob s kulisami in z novo električno razsvetljavo. V božjem grobu se je lesketalo 35 žarnic v rdečih, modrih, rumenih, zelenih in belih barvah. Razen tega so gorele še številne lučke in v raznih barvah so se lesketale barvane steklene krogle.

Še nekaj novega smo doživeli pri velikonočni procesiji. Prikazala so se spet bandera, ki so bila že več let shranjena. Tudi v cerkvi zadnja leta ta bandera niso visela, tam sta viseli le dve beli miadinski zastavi. Pri velikonočni procesiji letos pa smo poleg omenjenih dveh malih zastav opazili spet troje velikih bander v rdeči, beli in zeleni barvi ter še štiri manjša bela in rdeča bandera. Ta bandera in te zastave so pustili po procesiji tudi v cerkvi. Saj je bila zadnja leta velika, široka cerkev res vse nekaako prazna. Sicer so nekateri trdili, da zastave, zlasti pa velika razpeta bandera ne spadajo v cerkev, ker zakrivajo oltar in deloma tudi prižnico ter odbijajo pridigarjev glas. Večina vernikov pa je le za to, da so ta bandera v poletnem času v cerkvi, ker so cerkvi nekaj okras, ob raznih slovesnostih, sprejemih in procesijah ter cerkvenih obhodih pa naj ta bandera in zastave tudi ponesejo iz cerkve, kar slovesnost samo povečuje.

Pri tem moramo še omeniti, da je bila letos procesija vstajenja zares veličastna. Škoda pa, da vedenje pri procesiji ni bilo pri vseh tako, kakor se za procesijo in še posebej za procesijo s sv. Rešnjim Telesom spodobi. Bilo bi boljše, da drugič taki, ki se ne morejo, nočejo ali ne znajo pri procesiji lepo in slovesnosti primerno obnašati, ostanejo doma.

Po velikonočni procesiji na veliko soboto je bilo seveda še dolgo v noč živahno in veselo vrvenje pred cerkvijo in pa na trgu. V to veselo velikonočno razpoloženje se je mešalo streljanje z možnarji, gorele so baklje, v bližini in po bregovih kresovi, rakete šo švigale v zrak, petje je odmevalo od povsod. S posebnim občudovanjem pa smo opazovali veliki ognjeni križ.

Pa žal to praznično razpoloženje ni minulo brez nezdode. Dva brata ministranta sta si vsled padca poškodovala eden roko, drugi pa nogo. Eden se zdravi doma, drugi je moral v Celovec. Temu je sicer zdravnik poravnal in povezal roko in ga takoj odpustil domov. Pri vožnji in veliki gneči, ki je bila tiste dni, pa je vez popustila in deček je moral nazaj k zdravniku.

DJEKŠE

Ravnateljstvo pošte in brzojava v Celovcu sporoča, da je spet vzpostavljena avtobusna zveza med Velikovcem in Dješkami. Ta zveza je bila prekinjena meseca februarja zaradi razmeščane ceste. Pozneje pa ni bilo mogoče vzpostaviti avtobusne zveze zaradi zemeljskega plazulja. Vdrila se je zaradi razmeščane ceste namreč zemlja pod cesto proti Dječskemu potoku kakih 200 metrov pred Pihljerjevo žago. Popravila ceste so zahtevala in bodo še zahtevala precej obsežna zemeljska dela in podzidavanje ceste. Samo s temeljitim podzidanjem bo namreč ta del ceste trajno zavarovan pred ponovnimi zemeljskimi vdori.

Do nadaljnjega — verjetno do novega voznega reda v mesecu maju — vozi avtobus na progi Velikovce—Djekše po prejšnjemu voznemu redu. Iz Velikovca vozi avtobus vsako sredo in soboto ob 6.00 in ob 16.10 uri in iz Dješk ob 6.50 in ob 17.45 uri. Ob nedeljah in praznikih pa vozi avtobus iz Velikovca ob 7.30, iz Dješk pa ob 17.45.

RUTE NAD LOČAMI

Od nas pa že dolgo ni bilo glasu. Kakor da bi nas zadnja povodenj vzela ali pa zamedlo! Vse smo srečno prestali, obe zadnji veliki povodnji in pa tudi na snegu precej bogato zimo. Smo pač visoko, včasih nam kar sapo jemlje!

Zdaj pa imamo tudi pri nas že pomlad, a nič kaj prijetno aprilsko vreme. Vseeno smo veseli, saj „spomladi vse se veseli, ko vsaka ptička žvrgoli.“

Novic je pri nas vedno dosti, veselih pa tudi žalostnih. Ker pa ne vidimo radi, da se naše novice „obešajo na veliki zvon“, se zadnje čase le bolj redko oglašamo. Z novicami je pa tudi težavno. Navadno proderejo kakor zli duh same

„Zobaril sem s fantom. Ni sam kriv in mu je žal zavoljo Grete. Na pomlad bi jaz spregel in prepisal na fanta. Če je Greti še prav. Ne silim pa ne. Zavoljo fanta sem prišel, da vem, kako žinjaš. Pečniku se je glas omehčal.

„Nerodno mi je, da je tako. Seveda, bajtarske ne more pripeljati na grunt. Sam vem. Greta ga je imela rada.“
Dečva je spet planila v vek.
„Ljudje bodo imeli spet jezike“, se je vdajal Pečnik.

„Nobenega niso toliko prevlačili po zobeh kakor so mene.“ žobari mirno Podlipnik. „Pa sem še vedno Podlipnik.“
„To je,“ se Pečnik ozira v hčer.

„Ne vem, kakšnih misli je Greta.“
Hčer brez besede strmi v očeta.

„Foltej naj pride. Iz hiše ga ne bomo pognali. Ko bi prej napravili, bi teh nerodnosti ne bilo.“

Podlipnik je prepričan, da ima Pečnikovo besedo.
„Nisem žinjal, da bo tako,“ zavoljo lepšega prizna krivdo. „Vsaka šola nekaj stane. Folteju nemara ne bo v škodo.“

Podlipnik je to noč mirno spal.

OSMO POGLAVJE

Pečnik je s hčerjo hitro uredil. Devča se je sicer nekaj časa kujala, pa je Pečnik koj videl, da iz same užaljenosti. Da

od sebe med novic željne farane, posebno pa one, katere bi želeli, da bi ostale med našimi zaprašenimi stenami. Domača zvitost ali lokalna diplomacija morata često poseči med našo bogato zalogo novic, da ublažita nastalo kolobocijo.

Pust nas je letos malo bolj pobodel, ker je bila noč malo pretemna. Šele vzhajajoče peplniško sonce je nekatere — žal številne — dvignilo izza malodane „plavajočih“ miz in stolov.

Pot domov, kjer so po ovinkih popolnoma „preluftani“ srečno pristali, je bila za večino malo daljša in zabavnejša. Na račun so prišli prav vsi: žejni, dremajoče šeme, časti željni in še razni drugi; le domača škropilnica, ki že nekaj let „marodira“, ni stopila v akcijo.

V Ovčini so umrli Novinjakov oče. Če bi bila smrt počakala na njih rojstnega patrona Janeza Krstnika, bi doživeli 88 let. Naj jim bo lahka domača zemlja!
Istočasno, ko je že povabil k pogrebu vse sorodnike in znanca, je na skrivnost način izginil sosed, pd. Miklau. Kaj je imenovanec privedlo do tega, da je bil celih 8 dni prostovoljno skrit v gozdovih in se je zato napol mrtev vrnil domov, bo menda ostalo zavito v temi. Ljudje so kakor običajno tudi to pot našli svojo zabavo in razvedrilo. Naj bo tako ali drugače, glavno je, da se je Francej zopet vrnil in da se nahaja v skrbni negi postrežljive ženske. Sosedje mu iz vsega srca želimo, da bi kmalu okreval!

Tudi misijonsko obnovitev smo imeli. Pridno smo se posluževali vseh misijonskih blagodat. Dal Bog, da bi nam lepe besede in nauki preč. g. misijonarja ostali prav dolgo v spominu in da bi se tudi po njih ravnali. Dosti boljše bi bilo v tej dolini solz!

CELOVEC

Statistični urad pri celovski mestni občini nam je dal nekaj zanimivih števil, iz katerih moremo razvideti, kako živijo prebivalci koroškega glavnega mesta.

Z električnim tokom so Celovčani dobro preskrbljeni. Sicer so bile v zimskem času v veljavi še razne omejitve, ki pa niso več tako stroge kakor pa so bile pred leti. Elektranje proizvajajo vedno več toka in drugo leto bodo najbrž ne samo odpadle že vse omejitve, ampak bodo deželne elektranje poizkušale povečati porabo električnega toka z raznimi ugodnostmi. — V letu 1949 so porabili Celovčani mesečno za 3.350.000 kWh električnega toka. Zanimivo je, da se poraba toka vedno veča in je tako poraba v marcu tek. leta že dosegla višino 3.600.000 kilovatnih ur, torej za 7% več kakor pa v preteklem letu. Precejšnjo količino toka proizvajajo že tudi mestna daljnovidna ogrevalna naprava in so tako razbremenjene ostale elektranje.

Celovski mestni vodovod je bil zgrajen še v onem času, ko je bilo mesto še razmeroma malo v primeri z današnj

razsežnostjo in v primeri z današnjim številom prebivalstva. Zato pa tudi zajetja že komaj zmagojuje veliko porabo vode. Celovski vodovod napajajo tri zajetja, ki dobivajo vodo v izvirkih pod Osojščico pri Zakamnu. Mesečna poraba vode v letu 1949 je bila 257.530 kub. metrov, to je 257 milijonov 530 tisoč litrov vode. Izvirki, iz katerih zajema celovski vodovod pitno vodo, ne dajejo v vsakem letnem času enako količino vode in se zato tudi včasih dogodi, da vode že primanjkuje. Skupno so v lanskem letu vsi trije izvirki dali v celovski vodovod nad tri milijarde litrov vode.

Veliki deli mestnega področja danes še nimajo vodovoda, tako n. pr. Annabichl, Vršje (Heide), vse naselje ob levem in desnem delu jezerskega kanala od železniškega mosta naprej proti jezeru, velik del Šmartina, št. Petra in št. Ruperta. V vseh teh mestnih delih pa nadaljujejo s priključki posameznih stanovanjskih hiš, obrti in industrij ter zavodov na mestni vodovod. Ko bodo vsi ti deli priključeni na vodovod, bo za preskrbo vseh Celovčanov vode iz dosedanjih zajetij premalo in bo morala mestna občina skrbeti za nova zajetja pitne vode.

Zanimiv so tudi podatki o obisku kino predstav. Mestno gledališče je igralo v letu 1949 skupno 272 dni. V teh dneh je bilo 309 predstav in sicer 103 operete, 40 oper, 150 iger, trije baleti in 13 drugih različnih prireditev. Mestno gledališče je v lanskem letu obiskalo 137.296 obiskovalcev.

V Celovcu je 5 kinopodjetij, ki so imela lansko leto 8646 prireditev. V vseh petih kinodvoranah je 2468 sedežev. Obisk pa je dosegel lansko leto število 1.192.156. Pri obisku je na prvem mestu mestni kino v št. Rupertu s 370.510 obiskovalci. Sledi mu po številu obiskovalcev kino v mestnem gledališču z 267.215 obiskovalci. Na tretjem mestu je kino Prechtl z 250.000 obiskovalci in na četrtem mestu je kino Peterhof z 211.915 obiskovalci. Na petem mestu je kino Carinthia, ki pa je začel s prireditvami šele v drugem polletju lanskega leta; število obiskovalcev v tem kinu je bilo v lanskem letu 92.516.

VELIKOVEC

Pozno popoldne v petek, dne 21. aprila se je začelo nebo temniti od Celovca sem. Proti večeru je začelo grmeti in bliski so ožarjali večerno nebo. Okrog 10. ure zvečer pa je prišla nevihta in takoj nato se je vsula silna toča, ki je padala kakih pet minut. Najsilnejša je bila nevihta v krajih Lipica, Male Dješke, Podgora Ruda, Lipa in Gorenče. Tako je prizadeta najbolj občina Ruda. Toča je napravila precejšnjo škodo na sadnem drevju, kjer je poškodovano cvetno popje. Toča je ponekod padala izredno debela. Žitni posevki so bili tudi deloma poškodovani, upamo pa, da tu škoda še ni bila prevelika.

Karel Mauser:

Mrtvi rod

IZVIREN ROMAN IZ ZILJSKE DOLINE

22.

Koj zjutraj je odnesel zibel nazaj na podstrešje. Samo posušen nageljč je vzletel iz nje. Ni vedel, kam z njim. Nazadnje ga je zataknil k oljki pri križu.

Zvečer očeta ni bilo k večerji. Vedel je, da je odšel k Pečniku.

Folteju se je zdelo, da pot do Melvič še nikadar ni bila tako daleč. Še z mislijo jih ni več dosegel.

*

Pečnik je hodil po izbi, Greti je vekala. Podlipnik je sedel mrzlo za mizo, z rokami stisnjenimi v pest.

„Nisem žinjal, da bo Foltej tak.“ Prva Pečnikova beseda.

„Tudi Podlipniki so ljudje“, se je utrvalo iz Podlipnika. „Foltej je dovolj udarjen.“

Greta je kar naprej vekala.

„Vsi smo ljudje“, je pritrdil Pečnik. Potlej je zabevskal nad hčerjo:

„Ne tuli!“

Prenehala je vekati.

Podlipnik je odprl pesti in se naslonil na mizo.

se je z deklo spozabil, tega mu ni mogla odpustiti.

Ko je Foltej šel spet prvič v Čajno, je šel Podlipnik z njim. Fant ni upal sam stopiti pred Pečnika. Zavoljo Grete se ni bal. Toda pred Pečnikom ga je bilo sram.

Kar mendral je na dvoru. Pečnik je bil na vse pripravljen in je obiskovalca sprejel že na pragu.

„No, grešnik, si le našel pot nazaj.“

Ni mogel molčati. Naj Podlipnik vidi, da mu ni vseeno. Tudi pri doti ga bo priškrtnil. Foltej ni več kakor je bil in opravljanje tudi nekaj stane.

Podlipnik je počel besedo, ki jo je imel na jeziku in stopil s Foltejem v izbo. Pečnica je bila prijazna. Mihej tudi, Greta pa zmedena, da je bilo Folteju še bolj nerodno.

Pečnik je kar naravnost dregnil. „Kar je bilo je bilo. Zlomljeno kolo se popravi pa spet teče. Saj smo vsi krvavi pod kožo, kajne Podlipnik?“

Mihej se je skušal nasmehnuti. Podlipnik pa je prav s silo izdril besede iz sebe.

„V mladosti rado kaj spodrične. Je že tako. Da se le človek še pravi čas zave. Zemlja je zemlja in mimo nje ne moreš, kakor da ti ni nič zanjo.“

Foltej je vedel, da je tudi očetu nerodno. Pečnik žobari, kot da misli na Motnikovo.

Pri moštu se je beseda počasi razvezovala. Greta je sicer na redko kakšno rekla, toda Foltej je vedel, da ni daleč od nje. Se bo že unesla.

Misel na Mojco je spet vstala v srcu. Zadnje dni jo je strah, kako bo opravil pri Pečniku, porinila nekam o ozadje. Zdaj, ko je lež prebit, ko so se vrata v Pečnikovo hišo odprla, je misel vstala s staro močjo.

Zakaj se je dal premagati?

Gretina redkobesednost ga je peklila. Dečva sedi za mizo in z vsako besedo kaže Pečnikovo visokost.

Folteju ne uide, da tudi očeta pekli. Seveda, zdaj ima Pečnik karte v roki. Podlipnik to ve. Sramota je le sramota.

Folteja je sram pred samim seboj, da se je vdal, kaj bi bilo, ko bi šel za hlapca kam v šmohor?

Podlipnikov pa hlapec! Doma prazna hiša, on pa edini sin.

Razklanosti, ki se je po Mojčinem odhodu še povečala, ni mogel priti do konca. Preveč je bil Podlipnik, čeprav njen zadnji poganjek.

Med potjo nazaj grede je iz Podlipnika vendarle bruhnilo:

„Pečnik je visoko zrasel, kar ima on karte v roki. Si ga videl?“

Foltej je mirno prikimal.

„Tudi Greta je višja kakor je bila.“

(Dalje prihodnjič)

ZNANI EBG-ELEKTRIČNI ŠTEDILNIKI
in zbiralci vroče vode

sedaj tudi po ugodnih obrokih pri takojšnji odpošiljavi naprodaj v vseh specialnih trgovinah.

Zastopstvo za Koroško in Štajersko:

STEIRISCHES VERKAUFSBÜRO

E. HOLZER - GRAZ

Annenstrasse 24, tel. 66-97.

Obiščite nas tudi na razstavi v Gradcu - Graz - v poslopju XI, prostor 71-76

Radio Celovec

SOBOTA, 29. aprila:

9.00—9.30 Poročila, ura za mladino, lahka glasba.

NEDELJA, 30. aprila:

7.15—7.30 Duhovna obnova, pester jutranji spored.

13.30—14.00 Polurna oddaja.

PONEDELJEK, 1. maja:

7.15—7.45 Literarna oddaja, lahka glasba.

TOREK, 2. maja:

14.30—15.00: Poročila, pouk slovenščine, gospodarsko predavanje, kmečka glasba.

SREDA, 3. maja:

14.30—15.00: Poročila, gospodinjsko predavanje, kmečka glasba.

Radio Schmidt

„Velika hiša malega človeka“

Radioaparati za vsakogar. Tovar- niško novi 4 cevni Super od 526 S naprej. — Popolnoma prenovljeni aparati od 200 S dalje.

Najbolj moderna popravilnica. Zarnice za dom in preprodajo.

CELOVEC - KLAGENFURT

Bahnhofstr. 22 — Tel. 29—48

MALI OGLAS

ZASTOPNIKA za slovenske kraje, vpe- ljanega pri trgoveih z živili in gostin- skih obratih, iščem za prodajo dob- roidnega blaga živilske stroke. — Ponudbe poslati pod značko „Nastop takoj“ na „Koroško Kroniko“.

ZIVINOZDRAVNIŠKO PRAKSO ot- varja v Miklavčevem (Miklauzhof), pošta in železniška postaja Miklav- čevo. — Ob vsakem času na razpola- go. Dipl. vet. RADER Franc.

FOTO Ella Petrykiewicz

BELJAK - VILLACH

Nov naslov: Postgasse 3, - Tel. 49-36

Poročne in darilne slike za legitimacije. Izvrševanje fotoamaterskih del

Po ugodnem nakupu:
do nadaljnjega

Fičnej iz lanenega olja 5% ceneje!

IZDELOVALNICA LAKOV IN BARV

PETER DE CILLIA
FELDKIRCHEN - Telefon 73in pri podružnici:
Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Straße 35 - Tel. 28-38

ČETRTEK, 4. maja:

14.30—15.00 Poročila, pouk slovenščine, zdravniško predavanje, lahka glasba.

PETEK, 5. maja:

14.30—15.00: Poročila, pregled tiska, pestra glasba.

POPRAVILA VSEH VRST
radio-aparatorov, gramofonov,
likalnikov in drugo

pri

HANS KREUTZ

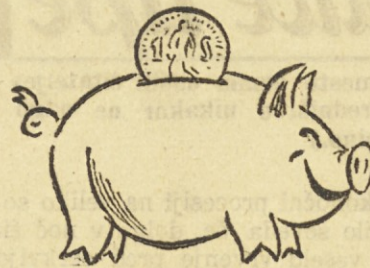
Kramergasse 11, tel. 21—73

ZEBLJI MEŠANI
LOPATE
ŽELEZNE GRABLJE
POMOŽNE PALICE za sajenje
ROČNE ŽAGE**G. Feick**

železo, kovine, stroji

Celovec - Klagenfurt, Salmstraße 7
Telefon 1486**Dnevne potrebscine**gumbe, trakove, sukanec,
svilo za šivanje, patentne zaponke,
kroje

kupite pri

GrünenCelovec - Klagenfurt
Burggasse**Štediti...**

je zopet zapoved!

Zato uporabljaj

dobra kavina seedstva, mešanica **MIROPA**

pripravljena je za kuha

in dovršeno rahla!

Da, da **MIROPA** vsebuje vse!**FOTO-ECKE**Specialna trgovina za fotografske in kinematografske pri-
prave in predmete • izdelovanje slik • filmi • plošče
brezplačni nasveti
Celovec-Klagenfurt • Obstplatz 5 • Tel. 44-61Praznike
v družinije treba pravilno praznovati.
Seveda je ob takih prilikah
mного dobrot, kot višek pa
vedno posebno dobra torta.
Družina se spominja lepega
praznika vse leto, gospodi-
nja pa proučuje recepte. Naj-
bolj enostavno je pri slašči-
kah, če poišče odgovarjajočo
slikanico-recept na zavitku**König**
BACKPULVERSTROJI za predelavo lesa,
ORODJE strojno in ročno,
GRADBENO IN POHISTVENO
okovje,
MOTORJI vseh vrst po orig. to-
varniških cenah**Stanitsch & Steauss**strokovno podjetje
Beljak/Villach, Gerbergasse 8,
nasproti kina Apollo**ČAS
DENAR
JEZO**si lahko prihranite,
če zahtevate od nas
cenike, proračune in predavanja.Dobavljamo električni material,
motorje, dinamo in instalacijska
sredstva.Sprejemamo naročila za elektro-
instalacije, električna popravila
vseh vrst in popravila
radioaparatorov.Posredujemo priložnostne nakupe
rabljenih bencinskih motorjev.
Napišite svoje želje na dopisnico
in jo naslovite na:**Siutz in Selinschek**

Celovec-Klagenfurt, Renngasse 5

FILME

DOBITE PRI FOTO-FILMU

HUBERT WANDERER

DOMGASSE 4 CELOVEC - KLAGENFURT

Razpošiljanje po pošti

VEDNO VELIKA IZBIRA

ORIENTALSKIH IN PERZIJSKIH PREPROG.na roko vzlatih in žametnih (velournih) preprog ter tekačev.
Blago za pohištvo, zavese, pregrinjala za mize in divane.Popusti za preprodajalce, hotele in gostilne. — Plačilne olajšave. — Da
jemo v to stroko spadajoče nasvete za opremo sob, po želji tudi na licu
mesta.

Strokovna trgovina za preproge, pohištveno blago in zavese

DIR. JOSEF RADLMAYR
BELJAK - VILLACH

TRGOVINA NA DROBNO: POSTGASSE 3 TELEFON 47-67 - 4447

Glaboka **znizane cene**
za časa preureditve trgovine
Specialna trgovina za posteljino**Rosbacher** Celovec-Klagenfurt · Alter Platz
Vhod skozi Badgasse